

Krönika 1957

Hakarps Hembygdsgråd

Krönika 1957

1958

RYDHEIMS T., HUSKVARNA

Förord

Krönikan för 1957 har mer än de föregående årgångarna fått sitt innehåll av nuets händelser.

Den nybyggda skolan samt kommunalhuset är företag av sådan betydelse för Hakarp att vi ansett dem väl försvara sin plats i vår årsbok.

Hakarpspojckarna och IK Nord har lämnat en berättelse över sin verksamhet.

Historiken över torp och backstugor fortsätter i år med Ammarp och Dalskog.

Till bidragsgivare och annonsörer framföres ett varmt tack för värdefull medverkan.

Hakarps Hembygdsgård
REDAKTIONEN

Årsberättelse 1957

Årsmötet hölls den 5 maj i Hakarps ungdomsgård. Man samlades först till högmässa i kyrkan där komminister Larsson predikade. Efter gudstjänsten visades kyrkans vackra kyrksilver från gammal och ny tid jämte kyrkans textilier. Komminister Larsson berättade om föremålen tillkomst och om kyrkans övriga märkligheter.

Årsmötet hölls därefter i ungdomsgården, där först kaffe serverades. Förhandlingar vidtog därpå vilka leddes av ordf. Gunnar Hakeman.

Års- och revisionsberättelser föredrogs och ansvarsfrihet beviljades.

Musik utfördes av Hembygdskapellet och sång av fröken Anna-Karin Svensson.

Den 16 juni samlades ett 70-tal medlemmar till en angenäm gökotta på Klinten.

En västgö:aresa företogs den 30 juni i vilken 43 medlemmar deltog. Färden startades kl. 7 i den vackra söndagsmorgonen och gick med buss över Jönköping mot Falköping. Första uppehållet gjordes vid Gudhems kloster ruiner från 1100-talet, varpå man fortsatte över Lidköping till det gamla slottet, de la Gardies Läckö. Här gjordes ett par timmars uppehåll och slottet besöktes under sakkunnig ledning. Så vändes färden tillbaka över Lidköping, Västerplana och Medelplana på Kinnekulle till det gamla herresätet Råbäck. Därefter besöktes Husabys märkliga kyrka från 1100-talet, där Sveriges första kristne konung Olof Skötkonung döptes år 1008 av den helige Sigfrid i S:t Sigfrids källa, som ännu finns kvar. Härifrån gick resan mot Skara, där domkyrkan först besågs. Efter kaffeservering vandrade man omkring i den gamla lärdomsstaden och tog dess många kulturminnen i betraktande.

Från Skara gick färden till Åsle, socknen med de många forngravarna och byn Åsle Tå som med sina torvtäckta små stugor tilldrog sig resenärernas särskilda intresse. Här står den 5 meter höga minnes-

stenen över slaget vid Falköping 1389, där konung Albrekt besegrades av drottning Margareta, varigenom grunden lades till Kalmarunionen, som stiftades 8 år senare.

Under resan berättade sekreteraren om de många orter som besöktes. Det var en tacksam och belåten skara resenärer, som skiljdes vid hemkomsten kl. 9 på kvällen efter en berikande studieresa.

Under året har ett 50-tal namnskyltar satts upp vid de gamla försvunna torp- och backstugorna i socknen. Vägskyltar har uppsatts vid Egnahemsvägen mot Ängaslätten där parkeringsplats anlagts.

Krönikan har utgivits i 475 ex.

Styrelsen har bestått av Gunnar Hakeman ordf., Ivar Meurling v. ordf., Lennart Söderqvist sekr., Eskil Lago kassör, Ingrid Forsström, Lennart Magnusson, Ivar Lundsten, Martin Fagerlund, Viveca Kast-rup och Gottfrid Granemyr.

Suppleanter har varit Carl Blomdahl, Gustav Svensson och Eskil Söderström och revisorer Bror Thunberg och Gustav Hultman med Widar Dahlstedt som suppleant.

Medlemsantalet var vid årets slut 235 st.

Kassans ställning den 31 december 1957

Inkomster

Behållning från 1956 ..	8.697: 32
Arsavgifter	908: —
Inkomst av krönikan ..	1.114: 80
Kommunal anslag	500: —
Räntor	298: 84
Övriga inkomster	99: 85

Kr. 11.618: 81

Utgifter

Utgifter för krönikan ..	1.795: 50
Lån till Egnahemsföre- ningen	500: —
Utgifter för Klinten ...	69: 93
Annonser	57: 37
Anslag till Hembygds- kapellet	50: 65
Vägskyltar	55: —
Arsavgift till Hem.-för- bundet	25: —
Skrivmaterial o. porto	17: 15
Diverse utgifter	128: 60
Behållning till 1958 ...	8.919: 61

Kr. 11.618: 81

LENNART SÖDERQVIST

Denna krönikas sedvänja att föra händelserna fram endast till föregående årskifte måste denna gång brytas, detta emedan föreningens sekreterare och krönikans redaktör den 21 augusti 1958 i det närmaste 74 år gammal gått ur tiden. Alltsedan Hakarps Hembygdsgård började 1941 har han varit sekreterare och i många avseenden verkställande ledamot i styrelsen. Sida efter sida i protokollboken har han fyllt med förnäm elegans såväl beträffande handstil som språkstil vilket gör dem till en njutning att läsa.

Ett medfött intresse för allt levande och dess tidssammanhang var drivkraften i hans handlande. Han har bedrivit omfattande forskning och på ett lättfattligt sätt gjort dessa tillgängliga för oss alla. På våra utfärder var han den självskrivne reseledaren, som med kunskap och humor gav resorna ett värdefullt och minnesrikt innehåll. Då han nu är borta ur vår krets efterlämnar han ett stort tomrum, en verklig och särpräglad personlighet har försvunnit med honom. Alla hans medarbetare i föreningen minnas med vördnad, saknad och vemod den stimulerande kamraten.

Tack Lennart Söderqvist!

G. H.

TILL MINNET AV LÄRAREN OCH VÄNNEN

För den, som under 50 år haft att göra med Lennart Söderqvist, dels som skolelev och dels som arbetskamrat i olika sammanhang, kommer så många minnen fram vid hans bortgång att det är svårt att sova.

Samtidigt började vi vid Nordskogens nya skola vid dess invigning höstterminen 1908, han som lärare, som skulle fullgöra hela sin managärning där och jag som elev i småskolans första klass. Han fick namn om sig att vara sträng, "tyst, nu kommer Söderqvist" lät det ofta när han tog sina promenader på lekplanen under rasterna. Sträng kan man dock inte säga att han var men han hade en säregen förmåga att fostra och leda genom sitt pedagogiska sinne, det fick vi erfara när vi kom upp i hans klasser.

Han hade en förunderlig förmåga att stimulera och väcka intresse för skolarbetet och bland de hundratals hakarpsbarn som haft honom som lärare är det nog få som inte hålla med om detta. Vem minns inte hans högläsningar ur "Svenskarna och deras hövdingar" som kom Urakaipa och allt vad de hette att stå levande för oss, hans tolkningar av Viktor Rydberg och Snoilsky för att inte framför allt nämna hans tolkning av Jesu bergspredikan med vilken han ville ge oss en livsinställning som ledstång i en oviss värld. Hans intellekt var allsidigt inriktat och hans undervisning tillgodosåg både humanistiska och naturvetenskapliga ämnen, och hela hans strävan var att fostra oss till goda människor och medborgare. Med stort intresse följde han sina elever även efter skoltidens slut och var alltid beredd att med råd och dåd hjälpa och ställa till rätta för dem.

Söderqvists arbetslust och intresse kom naturligtvis att utnyttjas på skolans administrativa område, under flera år var han lärarkårens representant i skolrådet och därefter var han i flera perioder ledamot av skolstyrelsen och ordförande i dess ekonominämnd, många paragrafer i protokollen vittna om hans initiativ i flerfaldiga sammanhang. Han avgick med pension 1950 men alltsomoftast tjänstgjorde han som vikarie nästan in i det sista.

Om skolan var hans egentliga arbetsuppgift var det långt ifrån den enda, med det stora intresse han hade för allt omkring sig kom han in i snart sagt alla kommunala sammanhang, ty han var aldrig nödbedd och ville gärna vara med. Utan anspråk på fullständighet må nämnas att han var ordförande i kommunens arbetslöshetskommitté under många år, kronoombud i taxeringsnämnden, flera år ordförande i barnavårdsnämnden och till sin död var han ordförande i pensionsnämnden, en uppgift som han skattade högt och där hans människokännedom och varma hjärta blev en hjälp för många. Arbetet i de sociala nämnderna medförde att han lång tid var revisor i Jönköpings läns socialvårdsförbund.

I allt ideellt var Lennart Söderqvist verksam. I kyrkobrödernas i Hakarp arbete deltog han flitigt och knappast något sammanträde gick utan att han berikade det med värdefulla inlägg. Förutom i Hakarps hembygdsgård var han ofta anlitad som föredragshållare inom hembygdsrörelsen, om Hakarps och Huskvarna historia var han som ett levande lexikon och han delade frikostigt med sig både av fakta och anekdoter.

På Huskvarna kyrkogård har han fått sitt sista vilorum, nära sin barndoms tummelplatser i Stockmakarebyn och Rumlaborg, där minnena susa i trädkronorna.

Frid över hans minne!

Gunnar Hakeman

Anteckningar ur församlingsböckerna

Födda år 1957

- 6/1 Gun-Ing-Marie Jönsson, Stensholms Säteri
- 9/1 Gun-Ellen Rosie Åberg, Skolgatan 27
- 16/1 Sören Ragnar Pettersson, Hallebergsliden 6
- 5/2 Annika Eva Elisabeth Hallberg, Berghaga 8
- 5/2 Helene Karlsmo, Lekstigen 14
- 12/2 Helena Svensson, Egnahemsvägen 8
- 7/3 Birgit Sonja Blomdahl, Hallebergsliden 1
- 8/3 Hans-Ove Bruno Väljamets, Genvägen 1
- 18/3 Gunvor Margit Gulli Hessel, Kvarnvägen 9
- 21/3 Ulla Britt Inger Andersson, Hallbergsliden 4
- 22/3 Jan Erik Ronny Link, Hallbergsliden 16
- 2/4 Mats Harald Hansson, Ektuna
- 6/4 Per Erik Stig Stålnapp, Rambergsliden 15
- 18/4 Mats Per Stefan Sagemar, Ebbesvägen 30
- 1/5 Majvor Elisabeth Käll, Barnavårdscentralen
- 3/5 Stig Torbjörn Svensson, Kvarnvägen 5
- 16/5 Jan Gunnar Boström, Ådalsvägen 77
- 19/5 Anders Christer Andersson, Vipevägen 30
- 19/5 Anna Christina Andersson, Vipevägen 30
- 23/5 Kent Axel Malmros, Egnahemsvägen 14
- 28/5 Leif Jonny Roger Svensson, Hakarpsvägen 79
- 31/5 Gunnel Britt Marie Andersson, Vipevägen 25
- 2/6 Peter Sigvard Axelsson, Fagerbergsvägen 6
- 3/6 Gabrielle Kornman, Carlfors
- 4/6 Eva Anna Maria Petersson, Hjärtorp 6
- 12/6 Sven Olof Svensson, Eriksbergs Handelsträdgård
- 15/6 Sirikka Anne Lisbeth Johansson, Smedstorp 11

- 22/6 Berit Maria Linnéa Zander, Hjärtorp 11
 23/6 Hjördis Marianne Selin, Vipevägen 23
 27/6 Annika Marita Jonsson, Genvägen 3
 1/7 Nils Gunnar Johansson, Ebbesvägen 17
 4/7 Kerstin Elisabet Lindell, Holländaregatan 17
 11/7 Tony Ingemar Johansson, Mobergsvägen 3
 15/7 Eva Maria Brandt, Ekelunden
 17/7 Annika Margareta Junsten, Ebbesvägen 32
 19/7 Monica Marianne Ahlrichs, Ebbesvägen 25
 23/7 Bengt Söderström, Solhemsgatan 10
 6/8 Göran Ulf Johansson, St. Kleven
 6/10 Pia Ulla Maria Elisabet Elmgren, Ebbesvägen 30
 8/10 Tomas Börje Lövgren, Ebbesvägen 32
 25/10 Inga Christina Sätermo, Genvägen 5
 6/11 Monica Christina Sarén, Skolgatan 32
 16/11 Åke Bertil Lönn, Hagbyvägen 5
 17/11 Anders Gustav Adetun, Götängsvägen 13
 20/11 Iréne Elisabet Hadmagy, Ebbesvägen 27
 25/11 Jan Krister Fransson, Fagerbergsvägen 3
 8/12 Jan Lennart Gustavsson, Hakarpsvägen 86
 28/12 Monica Ann-Sofie Johansson, Ekebergsvägen 2

Ingångna äktenskap 1957

- Stig Leonard Roland Svensson, Huskvarna och Lena Anna Margareta Johannesson, Kvarnvägen 5
 Nils Roland Arne Pettersson, Huskvarna och Siv Anna Maud Andersson, Göransberg 131
 Bror Axel Ulf Ottosson, N. Unnaryd och Inger Judit Vasti Thelander, Brostugan
 Erik Håkan Seth Gustavsson, Jönköping och Sonja Lilian Lövström, Berghaga 11
 Sulo Olavi Sarén, Skolgatan 32 och Kerstin Sofia Randau, Solhemsgatan 10
 Väjne Gillis Gustav Andersson, Holländaregatan 9 och Anna Filippa Helena Jönsson, Lekstigen 12
 Börje Odeholm, Jönköping och Sonja Valborg Alice Blomberg, Hjärtorp
 Kurt Börje Henry Larsson, Lekeryd och Kerstin Gullan Margareta Pettersson, Stutstorp
 John Otto Henning Gustavsson, Stensholm och Hanna Linnéa Ingeborg Lundqvist, Stensholm
 Sven Stig Ragnar Karlsson, Lekeryd och Hilma Klara Margareta Alzén, Hakarpsvägen 83

Karl-Gustav Lennart Eriksson, Lekeryd och Inger Tekla Viola Hjort,
 Adalsvägen 57

Bengt Vilhelm Fast, Skärstad och Birgit Ester Brobeck, Brunnstorp
 Roland Arne Leonard Sundbäck, Kvarnvägen och Märta Inga-Britt
 Olin, Töregatan 19

Sven Inge Ryno Runesson, Villstad och Inger Helena Lindström,
 Egnahemsvägen 28

Karl Håkan Weimar Johansson, Huskvarna och Helene Johanne
 Hansen, Junexgården

Karl Arne Göran Gustavsson, Egnahemsvägen 9 och Rigmor Inge-
 gerd Hultman, Holavägen 3

Nils Georg Reinhold Ericsson, Jönköping och Kerstin Margareta
 Hessel, Hakarpsvägen 90

Nils David Nygren, Marieberg och Magda Elisabet Holmberg,
 Marieberg

Erhard Geltner, Hjärtorp och Anne-Lise Rother, Hjärtorp

Yngve Torvald Holmqvist, Olstorpsgratan 10 och Astrid Birgitta
 Karlsson, Ljungarum

Karl Herman Alexius Petersson, Fridländersväg 10 och Marianne
 Ericsson, Huskvarna

Sven Allan Gunnar Gren, N. Klevaliden och Inger Alice Sibylla
 Östergren, Huskvarna

Sven Gösta August Vesterberg, Holländaregatan 3 och Gunberg Eva
 Sylvia Palm, Huskvarna

Kurt Henrik Valter Gren, N. Klevaliden och Elsa Rut Kerstin Karls-
 son, Lekeryd

Bengt Lennart Hakeskog, Stensholm och Inga Kerstin Johansson,
 Jönköping

Alf Filip Gustav Elmgren, Stensholm och Marianne Margit Johansson,
 Huskvarna

John Erik Harald Fransson, Fagerslätt 1:41 och Lilli-Ann Margareta
 Andersson, Jönköping

Erik Vincent Blomberg, Hjärtorp och Lillian Anne-Margret Karlsson,
 Huskvarna

Lars Olof Alfred Andersson, Hjärtorp och Gerd Astrid Irené Johans-
 son, Jönköping

Gösta Lennart Kylén, Götängsvägen 7 och Gunhild Linnéa Matilda
 Johansson, Huskvarna

Bengt Gustav Hugo Hugosson, Carlforsvägen 15 och Karin Aurora
 Alvarsson, Jönköping

Avlidna 1957

25/1 Tyra Doris Maria Kristina Svensson, Alderdomshemmet, f.
 d. 1/6 1913 i Hakarp

- 9/2 Johan Ivar Johansson, Ådalsvägen 93, f. d. 6/6 1900 i Lekeryd
- 19/2 Elin Maria Elisabet Lejon, Ådalsvägen 67, f. d. 5/12 1904 i Bondstorp
- 4/4 Aron Malmberg, Villa Bråneryd, f. d. 10/2 1866 i Aringsås Kronobergs län
- 18/4 Oskar Alfred Karlstedt, Egnahemsvägen 21, f. d. 27/4 1871 i Bredestad
- 19/4 Olof Valentin Blomberg, Hakarpsvägen 80, f. d. 14/2 1898 i Hakarp
- 2/6 Engeli Gerda Albertina Pettersson, Vipevägen 21, f. d. 23/10 1891 i Åker
- 11/6 Stig Gunnar Alfred Strand, Skolgatan 30, f. d. 12/3 1912 i Hakarp
- 10/7 Hildur Matilda Gustavsson, Berghaga Bråneryd, f. d. 15/3 1887 i Forserum
- 15/7 Edvard Einar Karlsson, Ålderdomshemmet, f. d. 12/9 1882 i Kymbo, Skaraborgs län
- 16/7 Augusta Emelia Qvenerstedt, Fagerbergsvägen 10, f. d. 10/1 1871 i Skärstad
- 25/8 Ester Amanda Johansson, Ebbesvägen 13, f. d. 13/9 1879 i Hakarp
- 1/9 Dagmar Elisabet Maria Frii, Rambergsliden 15, f. d. 2/2 1902 i Ljungarum
- 5/9 Amanda Lindström, Ådalsvägen 65, f. d. 3/3 1878 i Bälaryd
- 11/9 Karl Erik Eklund, Hakarpsvägen 103, f. d. 8/5 1896 i Hakarp
- 24/9 Karl Simon Karlsson, Ekelunden, f. d. 16/2 1882 i Svartorp
- 6/10 Augusta Amalia Gustavsson, Egnahemsvägen 16, f. d. 13/8 1868 i Värnamo
- 3/11 Karl Albert Seth Lundin, Hakarpsvägen 69, f. d. 3/9 1883 i Adelöv
- 18/12 Emma Matilda Karlstedt, Egnahemsvägen 21, f. d. 30/6 1867 i Vireda
- 18/12 Johan August Valdemar Svensson, Sörskogen, f. d. 19/11 1888 i Byarum
- 22/12 Johanna Maria Persson, Fagerängsgatan 3, f. d. 23/7 1881 i Hakarp
- 23/12 Signhild Vilma Helena Björner, Solhemsgatan 14, f. d. 14/7 1884 i Sollefteå

Antalet innevånare i Hakarp vid årets slut var 2674 st. varav 1376 män och 1298 kvinnor. Äldst i församlingen var fru Augusta Johansson f. d. 18/10 1866.

Den borgerliga förvaltningen år 1957

Kommunalnämndens ledamöter har varit Albin Karlsson, ordf., Gunnar Hakeman, v. ordf., Carl Sandberg, Gunnar Sandberg, Knut Pettersson, Yngve Johansson och Gustaf Winqvist.

Byggnadsverksamheten har under året varit mycket livlig. Under året har uppförts tolv nya egnahem. I flerfamiljshus har fem lägenheter blivit inflyttningsklara. Vid årets slut pågick uppförandet av nio egnahem och sex flerfamiljshus omfattande 48 lägenheter. Under året har uppförts nytt kommunalhus och ny skola, Stensholmsskolan. För dessa lämnas särskild redogörelse å annan plats i krönikan.

Vatten- och avloppsarbeten har också utförts genom entreprenörsfirman Knut Bjursell, Jönköping, som byggt ledningar i Mossvägen för en kostnad av 23.594: — kr. Nya Asphalt AB, Malmö, som för 319.000: — kr utsetts till entreprenör för vatten- och avloppsledningar i Smedstorpsgatan, Hagagatan, Blomgatan och Olstorpsgatan samt högreservoar, påbörjade sina arbeten i november månad.

Ebbesvägen har ombyggs för 17.000: — kr och arbetet utfördes av direktör Bertil Pettersson, Gisebo. Hakarps Vägförening, som omfattar samtliga fastigheter inom de byggnadsplanlagda områdena Stensholm och Fagerslätt, kom till stånd genom länsstyrelsens fastställande av stadgarna i augusti månad.

I september månad fastställdes byggnadsplanen för Stensholmsområdet. Arbetet med upprättandet av Stensholmsplanen påbörjades redan år 1945. Uppdraget att vara planförfattare erhöll dåvarande distriktsarkitekten B. Holmstrand, Jönköping. Arkitekt Holmstrand avflyttade sedemera till Uddevalla, varför stadsarkitekt Helmer Flensborn, Huskvarna, fick övertaga en del arbeten med planens färdigställande. Arkitekt Holmstrand kvarstod dock som planförfattare till dess planen var fastställd. För ändring och utvidgning av norra delen av Fagerslättområdet har planförslag inlämnats till länsstyrelsen för fastställelse. Planförfattare är stadsarkitekt Helmer Flensborn. Detta planförslag omfattar cirka 100 byggnadstomter.

Folkskolan har under läsåret 1957—1958 haft femton läraravdelningar varav elva på folk- och fyra på småskolestadiet. Två fortsättningsskolekurser har hållits, varav en allmän kurs för gossar och en med hushållsgöromål för flickor. Skolbarnsbespisning har under året förekommit vid Hakarps kyrkskola och vid övriga skolor har barnen erhållit mjölk. Kostnaderna härför uppgår till 21.102: — kr. I avvaktan på att den nya skolan kunna tagas i bruk har tre lokaler förhyrts under året. Antalet i skolorna inskrivna barn var vid vårterminens slut 326 st.

Omkostnaderna för den slutna socialvården (ålderdomshemmet) har uppgått till 45.482: — kr och för socialvård i övrigt till 20.653: — kronor.

Hemhjälp har under året lämnats i 433 dagar. En heltids- och en halvtidsanställd hemvårdarinna har varit i verksamhet.

Antalet personer, som åtnjuter folkpension i någon form var vid årets slut 257. Kommunens bidrag för folkpensionskostnader inklusive bostadstillägg uppgick till 84.954: — kr. Kommunalfullmäktige har beslutat att bostadstilläggen per år skall höjas till 600: — kr för ensamstående pensionär och 800: — kr för makar.

Kommunens utgifter och inkomster har haft en omslutning enligt dagbok på 4.154.941: — kr. Utdebiteringen var 8: 15 kr per skatte-krona inberäknat debiteringen för kyrkliga ändamål med 67 öre.

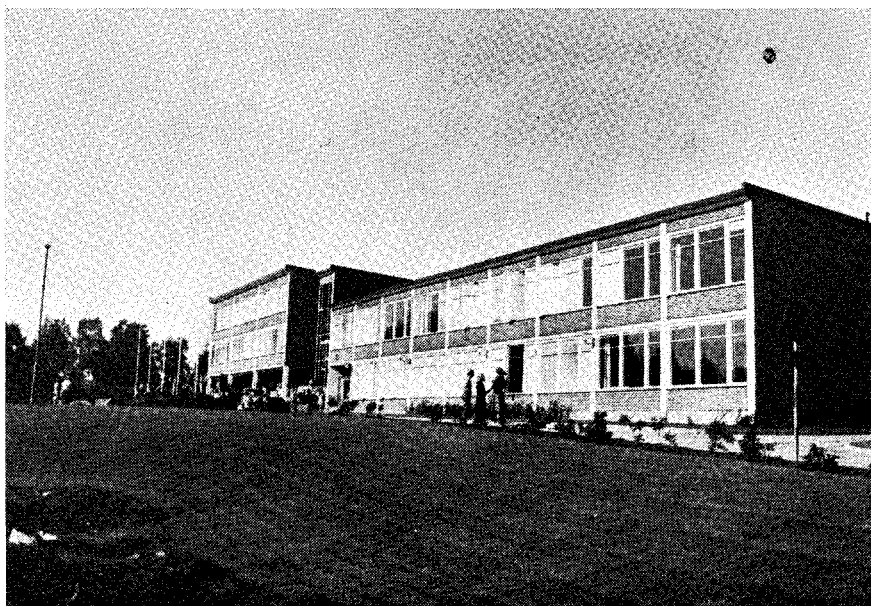

Foto I. Meurling

Stensholmsskolan

Redan i början av 1940-talet stod det klart för de kommunala myndigheterna i Hakarp att man inom den närmaste framtiden måste anskaffa nya skollokaler. Genom den snabba utveckling av Stensholms fabriksamhälle, som skett under krigsåren och närmaste tiden därefter samt den under krigsåren ökade nativiteten, hade barnkullarna avsevärt ökat. Skollokalerna i Nordskogen befann sig i sådant skick, att en genomgripande renowering var påkallad. Meningen var att klassrummen i lilla skolhuset därstädes ej skulle repareras, emedan det ansågs för kostsamt. Att så sedan blev fallet berodde på att det drog ut på tiden med byggandet av den nya skolan, varför det blev nödvändigt iordningsställa även dessa lokaler för att få plats med de växande klasserna.

I samband med uppförandet av pensionärshemmet och den s. k. barnvårdscentralen inköptes även tomtmark för en blivande central-skola. Tanken var den att samtliga kommunens byggnader skulle grupperas kring den s. k. Korsvägen, d. v. s. området där Tranåsvägen korsas av vägen Pettersberg-Hakarps kyrka. Geografiskt sett kan sägas att den föreslagna platsen ligger i centrum av kommunen.

Av flera skäl, då främst svårigheten att ordna vatten- och avloppsfrågan för bebyggelsen vid Korsvägen, uppstod tanken att förlägga den nya skolan till annan plats. För Stensholm och Pettersbergsområdena hade byggnadsplan upprättats. Med tanke på den nya lagstiftning, som kom att gälla för tätortsbebyggelse från år 1947, kunde man ej heller påräkna statsbidrag till utbyggnad av vatten- och avloppsnätet, förrän de planlagda områdena exploaterats. Vidare ansågs platsen vid Tranåsvägen mindre lämplig med tanke på den alltmer ökade motortrafiken. När så Stensholms fabriksaktiebolag förvärvat fastigheten Nordskogen 2, erhöll kommunen av direktör af Klercker erbjudande om gratis tomtmark vid Huskvarnaån norr om Stensholms fabrik. Den erbjudna tomten hade flera förtjänster, ett vackert läge samt kunde sägas ligga i centrum av tätortbebyggelsen. Dock ansågs den mindre lämplig ur hälsosynpunkt.

På grund av att frågan om skolans placering blivit föremål för livlig debatt såväl bland allmänheten som bland kommunens myndigheter och då främst folkskolestyrelsen, tillsatte Hakarps kommunalfullmäktige den 16 augusti 1951 en kommitté bestående av hrr Ivar Meurling, Fredrik af Klercker och Arvid Lövinger. Kommittén fick i uppdrag undersöka var man lämpligen kunde förvärva en bättre tomt. Genom välvilligt tillmötesgående av disponent Valter Bergström, Ebbes bruk, erhöll kommunen löfte om att få inköpa ett område, utgörande 2,7547 hektar från Stensholm 1:34, Broholm, för ett pris av kronor 1:40 m2. Preliminärt köpekontrakt upprättades den 1 april 1952, och köpet godkändes av kommunalfullmäktige den 30 maj samma år. Den 1 september 1952 utsåg kommunalfullmäktige en skolhusbyggnadskommitté bestående av följande fem ledamöter: Hugo Johansson, Knut Pettersson, Hans Johansson, Yngve Wall och Gustav Winqvist.

Enligt Kungliga Skolöverstyrelsens beslut den 31 maj 1951 hade lokalbehovet fastställts att omfatta följande lokaler: åtta klassrum, träslöjdsal, handarbetssal, naturkunnighetsrum, bibliotek, expedition, lärarrum, kollegierum, läkarmottagning, två materialrum och torkrum för barnens ytterkläder. Vid senare tidpunkt, vilket kommer att bestämmas av Skolöverstyrelsen, får gymnastiksal samt lokaler för barnbispisning och skolkök uppföras.

Vid skolhusbyggnadskommitténs första sammanträde den 23 sept. 1952 valdes Hugo Johansson till kommitténs ordförande. Kommitténs första uppgift blev att anskaffa arkitekt. Valet föll på distriktsarkitekt Helmer Flensborn, Huskvarna. Denne upprättade tvenne skissförslag, ett i enplan samt det, som senare valdes och efter vilket ritningarna är uppgjorda. Vid sammanträde med Hakarps kommunalfullmäktige den 5 augusti 1954 beslöts, vilken utformning skolan skulle ha. Byggnadskommittén kunde nu översända skissförslaget till Skolöverstyrelsens arkitekt för godkännande. Denne föreslog en ökning av den del av byggnaden, som inrymmer specialsalarna med

Rektor Hugo Jobansson i sitt arbetsrum

Foto I. Meurling

tre meter, en i och för sig ovanlig företeelse, då det ju i regel vid dylik förhandsgranskning brukar ske en nedprutning av de föreslagna utrymmena. Nu sattes alla klutar till för att få ritningarna färdiga. Vidare bestämdes vilka som skulle utarbeta de olika specialritningar, som krävs för ett modernt byggnadsföretag. För värme och sanitet antogs Bomans konstruktionsbyrå, Jönköping. Denna firma konstruerade dessutom ritningarna för ventilationsanläggningen samt erforderliga ritningar för betongkonstruktionerna. Ritningarna till den elektriska installationen är utförda av ingenjör Folke Heiber, Fittja. Den 13 april 1956 hade Kungliga Majestät beviljat Hakarps skoldistrikt ett statsbidrag på 290.000: — kronor för uppförandet av ny skola. Så hade ärendet fortlöpt så långt, att kommittén den 14 juni 1956 kunde utannonsera byggnadsentreprenad.

Då den stipulerade tiden för ingivande av anbud utgick, hade ett flertal firmor anmält sig. Vid kommunalfullmäktiges sammanträde den 15 augusti 1956 antogs följande entreprenörer, vilka för var sitt åtagande inlämnat det lägsta anbudet:

Byggnadsarbete: Byggmästare Sven Larsson, Hkv	494.900: —
VVS-installation: Vatten och Värme, Jkpg	132.800: —
El-installation: Elektriska Byrån, Hkv	48.495: —
Måleriarbete: Målarmästare John Pettersson, Hkv	34.750: —
Fast inredning i naturkunnighetsrum: Norstedts, Gbg	11.033: 50

Lektion i 7:de klassen

Foto I. Meurling

Sömnadsslöjd

Foto I. Meurling

Som dagkontrollant utsågs ingenjör Bertil Larsson, Jönköping och som huvudkontrollant arkitekt Helmer Flensborn, Huskvarna.

Den 10 sept. 1956 påbörjades arbetet med skolans uppförande. Källarvåningen är helt nersprängd i berg och för övrigt vilar hela byggnaden på berg. Tack vare den milda vintern 1956-1957 kunde arbetet pågå utan avbrott och den 1 december 1957 stod byggnaden färdig för insyning. Då hade även skolans lekplan iordningställts. Detta arbete har utförts av Firma O. Adamsson, Huskvarna.

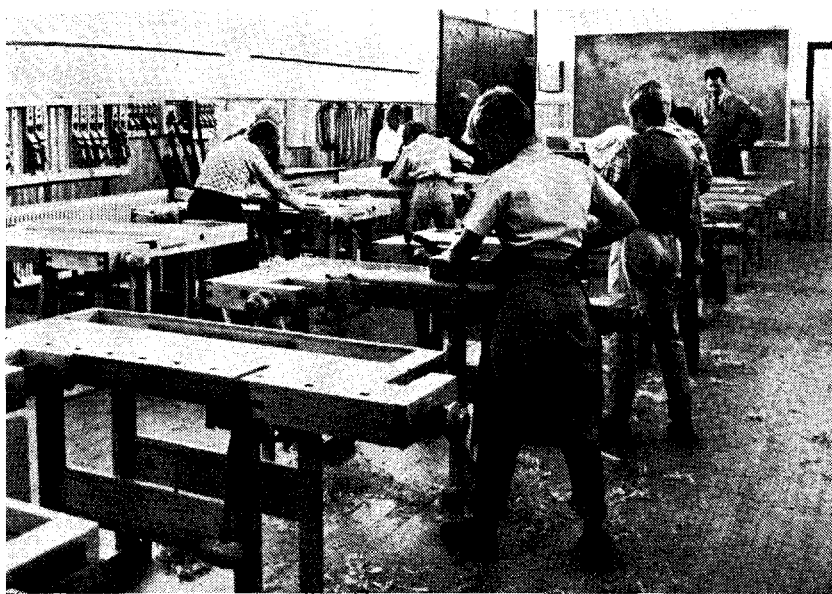
Skolan, som har ett mycket vackert läge, är omkransad av berg i nordöst och en vacker vildpark i söder. Den består av tvenne byggnadskroppar, en i två och en i tre våningar. I den högre är specialsalarerna inrymda. I den lägre finns fyra klassrum i vardera våningen. Genom en förskjutning av byggnadskropparna i såväl höjd som sidled har exteriören fått ett synnerligen tilltalande utseende. Byggnaden verkar ej tung trots sin längd 69 meter. Genom denna placering av byggnadskropparna erhålls en regnskyddande plats utefter hela trevåningslängans framsida.

Huset är uppfört i gasbetong och utvändigt beklätt med rött fasadtegel. Den yttre färgsättningen domineras av de stora fönsterinfattningarna med sin vita färg. Pelare och synliga betongkonstruktioner har fått en mjuk, behaglig ljusblå färg. Man kan säga att de traditionella smålandsfärgerna har kommit till användning och den ljusblå färgen får väl uppfattas som symbolen för nordisk sommarhimmel.

Genom de stora dörrarna bredvid trapphuset kommer man in i en rymlig hall, där färgen å fondväggen är hållen i klarblått. Å denna vägg är meningen anbringa någon målning med motiv från bygden när den dag kommer, då medel härtill finns tillgängliga. Korridorerna har mot klassrum och övriga salar väggar i ljusgult tegel. Mellan varje klassrum har korridorerna avgränsats genom utbyggda tegelgesimer. Varje sådant avgränsat område har sin särskilda färg. Härigenom har man lyckats bryta enformigheten och skapa liv och trivsel. I klassrummen har alla väggar mot korridorerna solgul färg. Fondväggarna växlar mellan vinrött och blått. Alla tak är vita. Lärarrummet, expeditionen och kollegierummet har tapetserade väggar. Här är färgerna övervägande ljusa. Färgsättningen har utförts av arkitekt Gudmund Listoft, Köpenhamn.

Beträffande skolans inventarier kan nämnas att så gott som helt ny uppsättning anskaffats. Norstedts, Göteborg, har svarat för inventarier och utrustning till naturkunnighetssalen. Skriv-Rit, Nässjö, har levererat inventarierna till klassrummen, biblioteket och slöjdsalarna. Möbler till expedition och lärarrum samt alla textilier har inköpts från Firma Aron Karlson, Huskvarna. John Karlson Radioaffär, Huskvarna, har levererat och installerat skolans centralradioanläggning.

Den 25 januari 1958 ägde så den högtidliga invigningen av Harkarps nya skola rum med besök av länets hövding Allan Nordenstam.

Träslöjd

Foto I. Meurling

Skolhusbyggnadskommitténs ordförande lämnade en historisk översikt om skolans tillkomst och överlämnade den till Hakarps kommun å byggnadskommitténs vägnar. Kommunalfullmäktiges ordförande, Albin Karlsson tackade kommittén för dess arbete, samt överlämnade i sin tur den nya skolan till folkskolestyrelsen. I sitt högtidstal framhöll landshövdingen betydelsen av en god undervisning såsom varande grunden för vårt demokratiska styrelsesätt samt nödvändig för vår tid med dess komplicerade förhållanden. För en god undervisning krävs även goda yttre betingelser. Moderna, trivsamma lokaler ökar och stimulerar intresset hos såväl lärare som elever. Han hoppades att den nya skolan måtte bli en kuturhård för kommande generationer hakarpsbor. Som avslutning meddelades att den nya skolan skall heta Stensholmsskolan.

Vid invigningsfestligheten medverkade en barnkör under ledning av folkskollärare Bo Svedlund. Hela invigningen upptogs på band. Vid den middag, som efter invigningen var anordnad å Industrihotellet i Huskvarna hölls flera tal med lyckönskan till Hakarps kommun, som efter många års väntan fått sin lokalfråga löst för skolans vidkommande. Bland talarna märktes folkskolinspektör Erik Pettersson, Jönköping samt två lärarveteraner från Hakarp, fröken Olivia Karlström och Lennart Söderqvist.

Den 10 juni 1958 ägde slutsyn rum, vilken förrättades av statens folkskolinspektör. Vid genomgång av räkningarna för skolhusbygget uppgick samtliga kostnader för tomtbyggnadsarbeten, planering, dränering, avloppsdiken, anläggning av gator, diverse inträdesavgifter, ritningskostnader m. m. till ett belopp av 875.381: 28 kronor. Kostnaden för inköp av inventarier och undervisningsmaterial slutade på kronor 97.184: 17. Utöver det statsbidrag, som tidigare nämnts, kan kommunen förvänta ytterligare ett belopp på mellan 10.000 à 12.000 kronor för anläggningen av skyddsrum.

Till sist får undertecknad, som haft förtroendet att vara byggnadskommitténs ordförande, uttala ett tack för gott samarbete till samtliga kommunala myndigheter, entreprenörer och andra, som haft med skolhusbygget att göra. Min förhoppning är den att skolan måtte få väl tjäna sitt ändamål inte blott att meddela undervisning utan att jämväl bidra att fostra ett kommande släkte till goda samhällsmedborgare.

Hugo Johansson

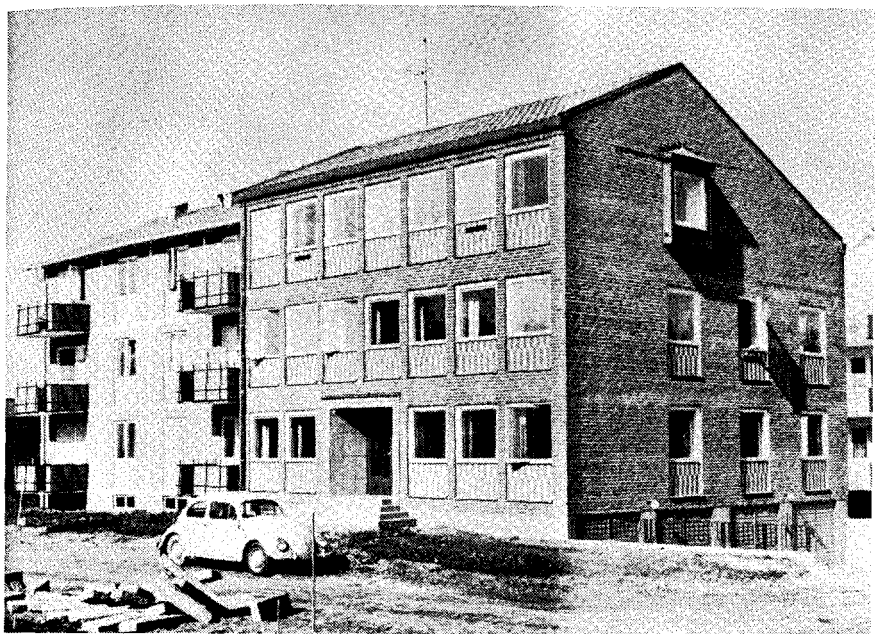

Foto I. Meurling

Hakarps kommunalhus

År 1957 var ett betydelsefullt år i Hakarps kommuns historia. Förutom en ny skola blev då det nya kommunalhuset färdigt för inflyttning i november månad.

Planerna på att bygga ett kommunalhus, för samling av kommunens olika institutioner, uppkom redan år 1953. Vid kommunalfullmäktiges decembersammanträde år 1953 beslöts på förslag av kommunalnämnden att låta verkställa preliminär utredning och kostnadsräkning för uppförandet av ett kommunalhus, varvid hänsyn skulle tagas till de lokalbehov, som kunde vara erforderliga för den närmaste framtiden. Tidigare under året hade kommunalfullmäktige beslutat att centralisera kassaförvaltningen till ett kommunalkontor samt anställa kommunalkamrer och skrivbiträde. För det nyinrättade kommunalkontorets behov hade inköpts en enfamiljsfastighet Stensholm 1:182, Holavägen 12, omfattande 3 rum och kök. Dessförinnan hade för polisens behov inköpts en fastighet Fagerslätt 1:107, Fagerbergsvägen 4. Sjukkassan var före inflyttningen i kommunalhuset inrymt i barnavårdscentralens lokaler, Hakarpsvägen 117. Kommunalfullmäktiges sam-

manträden hölls i gymnastiksalen i Hakarps skola. Hakarps institutioner var som framgått splittrade och låg obekvämt till för allmänheten. Detta var en bidragande orsak till att kommunalfullmäktige fattade ett beslut att utreda frågan om byggande av kommunalhus.

Kommunalnämnden, som erhållit fullmäktiges uppdrag att utreda frågan om kommunalhus, behandlade ärendet i januari 1954 samt uppdrog åt en kommitté bestående av kommunalnämndens ordförande Albin Karlsson, kommunalnämndsledamoten ingenjör Gustaf Winqvist och den blivande kommunalkamrern Rune Wixe att undersöka möjligheterna för uppförande av kommunalhus.

År 1952 hade kommunalfullmäktige beslutat att inköpa fastigheten Stensholm 1:334, bestående av ett markområde i vägkorsningen Hakarpsvägen-Stensholmsvägen, för att användas till i första hand byggnadstomt för centralskola. I tomtens södra del var, enligt byggnadsplanen, plats upptagen för eventuella lärarebostäder och förvaltningsbyggnad t. ex. kommunalhus. De av kommunalnämnden utsedda kommitterade ansåg dock att en tomt Stensholm 1:298, belägen i närheten av vägkorsningen Hakarpsvägen-Ebbesvägen, borde vara ett förnämligare läge för ett blivande kommunalhus, särskilt med hänsyn till samhällets struktur vid detta tillfälle. Även för framtida bruk ansågs detta läge vara förmånligare. Enda tvivelsmålet var om samhället hastigt skulle växa och Stensholms säteri åkerfält bli försedda med hyreshus. Då kunde ifrågasättas om inte den rätta placeringen borde vara vägkorsningen Tranåsvägen-Hakarpsvägen. Kommitterade föreslog emellertid kommunalnämnden att inköpa tomten vid Ebbesvägen-Hakarpsvägen, vilket fick nämndens fulla stöd. Kommunalnämnden föreslog fullmäktige vid marssammanträdet 1954 att inköpa den omtalade tomten för 6.000:—, samt förlägga det blivande kommunalhuset till denna plats. Kommunalfullmäktige ansåg dock att kommunalnämndens förslag ej var så lyckligt, varför de avsåg förslaget med 14 röster mot 6 och en nedlagd. Kommunalfullmäktiges allmänna uppfattning var att den rätta platsen för ett blivande kommunalhus var vid det tidigare omtalade vägkorset Hakarpsvägen-Stensholmsvägen. En bidragande faktor till avslaget var även det höga markpriset, som kommunalfullmäktige ej kunde anse sig acceptera, särskilt med hänsyn till att fullmäktige vid samma sammanträde beslutat att sälja tomtmark för 2:— pr kvadratmeter.

Kommunalnämnden och kommitterade, som ej fått igenom sitt förslag att inköpa den omtalade tomten vid Hakarpsvägen-Ebbesvägen, för att där förlägga kommunalhuset, gav dock icke upp hoppet. De ansåg fortfarande att detta måste vara det förmånligaste läget för kommunens innevanare under åtskilliga årtionden framåt.

Vid kommunalfullmäktiges sammanträde i januari 1955 hade kommunalnämnden återigen föreslagit att kommunen skulle inköpa, förutom tomten för kommunalhus vid Hakarpsvägen-Ebbesvägen, även

Kommunkamrer Wixe

Foto I. Meurling

Herr Gerhard Annvik och fru Ing-Britt Lind på kommunalexpeditionen

Foto I. Meurling

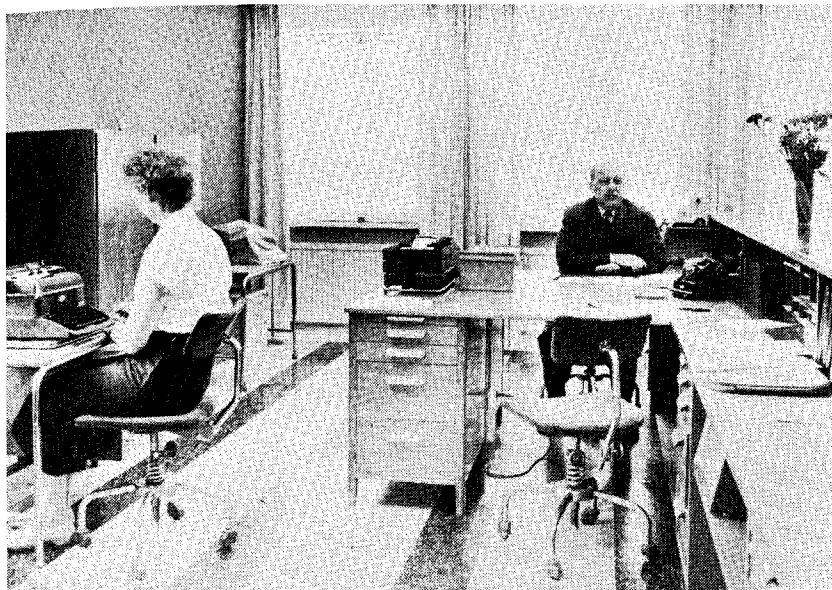
Polisman Snöberg

Foto I. Meurling

en tomt vid Holavägen lämplig för en allmän byggnad t. ex. ett medborgarhus. Båda tomterna tillsammans betingade ett pris av 11.500:— kr och tomtpriset per kvadratmeter blev därigenom lägre än förra tillfället ärendet behandlades. Kommunalfullmäktige accepterade denna gången kommunalnämndens förslag och de båda tomterna blev inköpta för 11.500:— kr. Vid detta sammanträde beslöts även att det blivande kommunalhuset skulle förläggas till den omtalade platsen vid Hakarpsvägen-Ebbesvägen.

I maj månad samma år beslöt kommunalfullmäktige att godkänna det förslag till kommunalhus, som uppgjorts av distriktsarkitekt Helmer Flensborn, Huskvarna, efter samråd med de av kommunalnämnden valda kommitterade. Förslaget var även preliminärt kostnadsberäknat till 412.909:— kr. Efter fullmäktiges godkännande ansöktes om byggnadstillstånd hos länsarbetsnämnden och ansökan om statligt tertiärlån inlämnades hos länsbostadsnämnden. Sedan ansökningarna blivit inlämnade följde en tid med täta uppvaktningar hos länsarbetsnämnden om byggnadstillstånd och hos länsbostadsnämnden om tertiärlån.

Den 27 november 1956 erhöles byggnadstillstånd med förutsättning att arbetet skulle vara igångsatt före årsskiftet. Dessförinnan hade

*Fru Aina Svensson och expeditör Josef Svensson
på sjukkassans expedition*

Foto I. Meurling

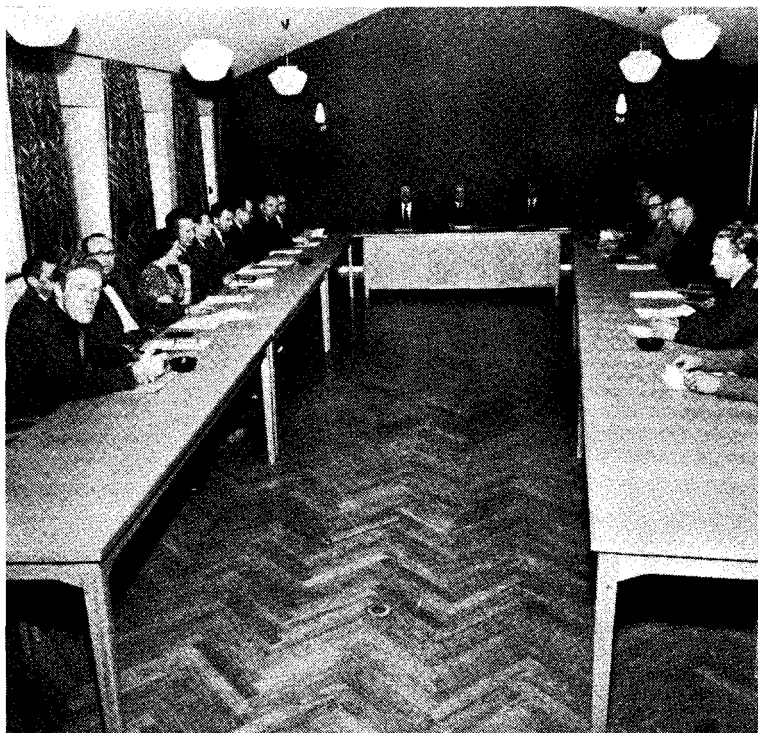
kommunalnämnden dock erhållit förvarning att tillstånd kanske kunde lämnas under hösten.

Vid kommunalfullmäktiges sammanträde den 21 december 1956 utsågs de olika entreprenörerna som inlämnat följande anbud:

Byggnadsarbetet: Byggnadsfirman G. Käll, Vättersnäs	343.000: — kr
VVS-installation: AB E. Westerlund, Jkpg	59.880: — kr
Målningsarbetet: Målarmästare John Pettersson, Hkv	21.700: — kr
El-installation: Firma Elmontage, Jkpg	20.870: — kr
Summa	445.450: — kr

Därefter sattes arbetena omedelbart igång. I färdigt skick uppgår kostnaderna för kommunalhuset till ca 500.000: — kr inklusive kostnader för arkitekt, konstruktörer, kontrollanter, åskledare, tvättstuguetrustning, anslutningsavgifter och dylikt.

Kommunalhuset, som allmer blivit det allmänna namnet, är 26 m långt och 14 m brett. Byggnadskroppen är uppförd i lättbetong. På framsidan består byggnaden av tre fulla våningar, medan den på baksidan endast har två våningar. Denna förhöjning av taket gjordes för att kunna inrymma en fullmäktigesal på tredje våningen och följaktligen blev även den lägenhet, som är inrymd på tredje våningen, rym-

Hakarps kommunalfullmäktige

Foto I. Meurling

ligare och ljusare. Vänd mot Hakarpsvägen drar den eleganta fasaden med omväxlande fasadtegel och puts samt med fönsterbröstningar av färgglad glasmosaik uppmärksamheten till sig.

Genom att dela byggnaden i en förvaltningsdel och en bostadsdel inrymmer den västra delen fem lägenheter, fördelade på en två-rumslägenhet, två tre-rumslägenheter och två fyra-rumslägenheter. Bottenvåningen innehåller fyra garage, två arkiv, tvättstuga och övriga nödvändiga källarutrymmen. Första våningen i förvaltningsdelen innehåller lokaler för sjukkassan, omfattande tre rum och arkiv. Polisen har också ett kontorsrum och ett arkiv på första våningen. Dessutom finnes ett reservrum, vilket för närvarande användes som söndagsskollokal. En trappa upp inryms kommunalkontoret omfattande ett rymligt expeditjonsrum, ett rum för kommunalkamrern och ett reservrum samt arkiv. Vidare finns här ett sammanträdesrum för kommunalnämnden samt övriga nämnder och styrelser. I detta våningsplan inryms även ett rum och arkiv för byggnadsnämnden. Tredje våningen

innehåller en stor sal på 85 kvadratmeter för kommunalfullmäktiges sammanträden och dylikt. Till denna sal finnes ett pentry samt ett rymligt kapprum.

Inredningen till fullmäktigesalen och textilierna har levererats av AB Aron Karlsons Möbelaffär i Huskvarna. Arkitekt H. Flensborn, som ritat byggnaden, har även svarat för färgsättningen.

Under hela år 1957 pågick Kommunhusets byggnation. Den 1 november skedde inflyttning i en del lägenheter. Omedelbart därefter tog poliskontoret, kommunalkontoret och sjukkassan sina lokaler i besittning till såväl de anställdas som allmänhetens stora tillfredsställelse.

Den 25 januari 1958 var en stor dag i Hakarps historia, då skedde invigning under högtidliga former av såväl Kommunhuset som den nya skolan, Stensholmsskolan, förrättad av landshövding Allan Nordestam i närvaro av ett 70-tal inbjudna.

Under hösten 1958 har Mossvägen, som går förbi Kommunhuset byggts, och i samband därmed har även stensättning och asfaltering skett framför Kommunhuset och parkeringsplatser har anordnats.

Så återstår endast att hoppas, att det nya Kommunhuset skall ge inte bara kommunalmän och tjänstemän trivsel i det många gånger påfrestande arbetet, utan också ge befolkningen en bättre service och i övrigt bli en värdefull tillgång för Hakarps kommun.

Rune Wixe

IK Nord — de yngstas idrottsklubb

För fem år sedan bildade pojkarna i dåvarande fjärde klassen i Nordskogens skola en idrottsklubb som man kallade för IK Nord. Den ursprungliga tanken var att hålla samman pojkarna några år och sedan upphöra med föreningen. Så har det emellertid inte blivit. De idogt arbetande styrelsemedlemmarna har velat annat — klubben har blivit större och större och i dag är praktiskt taget varenda pojke i Stensholm och Pettersberg med i den.

Klubben bildades alltså 1953 och den första styrelsen bestod av Lars-Åke Engblom, ordf., Lars-Göran Eklund, sekr., Johnny Thuveson, kassör, Anders Karlsson och Claes-Göran Winqvist. Verksamheten i klubben fick verklig fart på hösten samma år, sedan folkskollärare Lennart Kjörling hjälpt upp kassan med att anordna några trevliga

träffar i Nordskogens skola. Första vintersäsongens idrottande var ganska livligt och ett flertal ishockeymatcher avverkades. 1955 var verksamheten ännu mera utbredd och inte mindre än 35 fotbolls- och ishockeymatcher utkämpades av klubbens olika lag.

1956 nådde klubben sin första stora idrottsliga framgång då ishockeylaget segrade i huskvarnas kvartersishockeyturnering. Under sommaren arrangerade man en fotbollsserie med livaktigt deltagande och noterade ånyo framgångar. Fler och fler pojkar anslöt sig nu till föreningen och vid årets slut uppgick medlemsantalet till 60 st. Under detta år arrangerades även några festligheter och tack vare dessa kunde klubben arbeta vidare.

För två år sedan kunde man till en början spåra en viss nedgång i den idrottsliga aktiviteten. I slutet av året dock verksamheten mera livlig än någonsin och ett par trevliga fotbollsresor företogs. Då fick man också en klubblokal i en källare på Vipevägen. Liksom föregående år anordnades en rad fester, bl. a. två fotbollsmatcher mellan "gubb- och damlag".

I maj 1956 beslöt styrelsen att starta en tidning. För detta ändamål inköptes en dupliceringsapparat och diverse tillbehör. Den 11 maj var det första numret av tidningen klart och namnet som den hade fått var "Klubb-bladet". Denna tidning utgavs i 12 exemplar och upplagan såldes snabbt slut. Klubb-bladet blev mycket populär och när det andra numret kom ut var upplagan fördubblad. Tidningen blev allt populärare och frampå höstkanten utgavs den i 75 exemplar. Julnumret som avslutade årets utgivning kom slutligen ut i 120 ex. Då hade emellertid tidningen varit föremål för en smickrande uppmärksamhet i dagspressen och även i radio.

Klubb-bladet, som till en början hade textats skrivs nu på maskin och detta var väl en bidragande orsak till dess fortsatta framsteg. Sommaren 1957 fick IK Nord en Rex-Rotary maskin i donation från en firma i dupliceringsbranschen och denna förverkligade ett länge efterlängtat mål — nämligen att kunna införa fotografier i tidningen.

För 1958 planeras en tidning av mera blandat innehåll, som kommer att heta Hakarpsbladet. Klubb-bladet kommer då att nedläggas.

Styrelsen under 1957 har bestått av Joel Randau ordf., Lars Åke Engblom sekr. och kassör, Jerker Ekberg materialförvaltare, Bernt Johansson vice ordf., Jan Svensson vice sekr. samt Dick Broberg och Tyrone Rydberg.

Kassaomslutningen uppgick till kr 1.057: 70.

Lars Åke Engblom
sekr.

Idrottsklubben Hakarpspojvkarna

Klubbens styrelse 1954

Sedan urminnes tider har människorna prövat sina krafter och färdigheter mot varandra. Det är dock under de senaste 50 åren som idrottsrörelsen vuxit sig riktigt stark, för att i dag vara vår största folkrörelse.

I våra trakter fanns redan vid sekelskiftet idrottsföreningar, vars medlemmar hade tillfälle att utöva olika idrottsgrenar.

Under slutet av 1920-talet fanns i Hakarp ett mycket stort intresse för idrott och den 27 januari 1929 samlades en del idrottsintresserade ungdomar på Jutaholms Café för att diskutera ett eventuellt bildande av en idrottsklubb. Resultatet blev, att vid ett förnyat sammanträde den 1 februari bildades Idrottsklubben Hakarpspojvkarna, som alltså snart kan fira sin trettioåriga verksamhet. Till ordförande valdes Evert Väinölä, vilken nedlade ett hängivet arbete under de tretton första åren såsom ordförande. Bland de gamla veteranerna finner vi även Fridolf Hallkvist, Gustav och Oskar Svensson, Carl Aronsson, Karl Nohlkvist, Harry Thufvander, Lennart Ödman, Östen och Allan Borglid samt Gustav Hultman. Det första framträdandet på idrottsbanan blev inte så värst framgångsrikt, vi spelade nämligen bandy mot Hus-

qvarna Idrottsförenings B-lag, och det blev förlust med inte mindre än 14—0. Man förstår så väl dåvarande sekreteraren Calle Aronsson, då han skrev "att den dagen var det inte roligt att vara hakarpspojck". Förutom bandy stod skidåkning redan från början på programmet, och det var inte ovanligt med skidtävlingar, vilka hade 50—60 deltagare. Det berättas från distriktsmästerskapen på skidor i Eksjö, att dåvarande idrottspampen Philipsson därstädes hade väldigt svårt att läsa vårt på den tiden ovanliga namn, och han undrade vad det var för pojkar. Harry Thufvander var inte heller på den tiden särskilt blyg och tillbakadragen, utan han hoppade fram och sade: "Vi heter Hakarpspojckarna och är från Huskvarna". Philipsson lär ha betraktat den morske pysen och sagt: "Er kommer det säkert att gå bra för". Det har det sedan dess också gjort många gånger och kanske speciellt i skidtävlingar.

Under de första åren spelades det även fotboll inom föreningen och fotbollsresor företogs ofta till Forserum, Malmbäck eller Habo. En annan idrottsgren, som från början utövades var cykelåkning, och det berättas att cykelträningen bedrevs i "sadelmakarens verkstad" i Pettersberg, där det cyklades på rullar till långt fram på nätterna. Trots att föreningen saknade idrottsplats intog ganska snart den fria idrotten en framskjuten plats, och speciellt i terränglöpningar och stadslöpningar voro framgångarna förhållandevis goda. Från de första åren och ända fram till våra dagar har klubben erövrat många troféer, just i dessa idrottsgrenar vilka kan beskådas i den pampiga prissamling, vilken förvaras i klubbens stuga. Det dröjde ej heller många år förrän orientering och senare även gång togs upp på programmet. Cykelåkningen och fotbollen blev ej så långlivade inom föreningen, men bandyn omhulldades under många år med stort intresse och vi spelade under ett par år i division II, innan denna gren lades ner år 1943. Även gångsporten avfördes ganska snart från programmet, och under många år har nu klubben specialiserat sig på orientering, skidåkning samt fri idrott. Under de allra sista åren har även motionsidrotten fått ett större utrymme, genom de terrängpromenader, som ofta har anordnats vid klubbens stuga och många gånger samlat bortåt 200 deltagare.

Den verksamhet som vi bedriver är av sådan art, att den ej ger oss några inkomster och därför var det under många år synnerligen besvärligt med ekonomin. Klubbkassörerna fick många gånger själva gå emellan för att klara av utgifterna och föreningen har ofta fått gå på krigsstigen med tiggartistor i handen. Detta hade kanske det goda med sig att våra idrottspojckar aldrig blev bortskämda, utan de fick offra det mesta själva för sin kära sport. Denna anda har under åren hållit sig kvar inom klubben, och då vi genom att ordna fester och lotterier kunnat skaffa pengar, så har dessa till största delen lagts ner i anläggningar, vilka varit till allas fromma. Så småningom har

*Evert Väinölä, klubbens stiftare
och mångåriga ordförande*

vi väl skaffat oss ett relativt gott namn, vilket det värdefulla stöd vi erhållit från kommun och annat håll, vittnar om. Sålunda har vi en egen idrottsplats, på vilken vi lagt mycket pengar själva och en sportstugeanläggning, vilken vi är synnerligen stolta över.

Redan år 1932 skaffade klubben sig en sportstuga, då Hulustorpstugan vid Smedstorp hyrdes under vintermånaderna. Denna stuga blev under några år vårt tillhåll, men 1935 togs initiativ till en egen stuga genom att mark förhyrdes på Smedstorps ägor vid övre delen av Strutsabacken. Eftersom de ekonomiska resurserna voro mycket blygsamma tog detta bygge några år i anspråk, och där utfördes ett synnerligen gott arbete av klubbmedlemmar med Lennart Ödman och Evert Väinölä i spetsen. Av Hakarps kommun erhöll klubben ett 10-årigt räntefritt lån för detta ändamål och detta lån efterskänktes så småningom av kommunen. År 1939 kunde stugan tagas i bruk på allvar och blev redan från början ett uppskattat utflyktsmål. I anslutning till sportstugan byggdes sedan ett omklädningsrum med bastu av rivningstimmer från en gammal stuga i Smedstorp, och detta annex var klart, då stugan officellt invigdes år 1941 av Smålands Idrottsförbunds ordförande Sven Lindell. Detta omklädningsrum, vilket från början var ganska blygsamt, byggdes om efter några år, men den 19 november 1948 ödelade en eldsvåda vår kära gamla bastu. Vår ekonomiska ställning var då inte riktigt lika dålig, som då stugan byggdes, tack vare att vi hade haft några midsommarfester vid Jutaholm. Brandförsäkringsbolaget betalade oss 5.800 kronor och vi lånade 5.000 kronor av Huskvarna Stad, sedan staden vägrat att sälja marken

till oss. Vi hade i annat fall kunnat få ett inteckningslån på stugan. Resultatet blev att vi vågade oss på ett nybygge i storlek $12 \times 7\frac{1}{2}$ meter med källarvåning inunder. Övervåningen reserverades för en gymnastiksal och ett par smårum för sekreteriat och materialutrymme medan källarvåningen skulle innehålla två stycken omklädningsrum, två tvättrum, bastu samt pannrum. År 1950 kunde vi ta anläggningen i bruk, men vi hade då inte haft råd att inreda övervåningen. Vi var tvungna att ha ytterligare en midsommarfest innan vi fick pengar till att färdigställa resten. Så småningom ansåg vi, att vi hade råd till att installera oljeeldning i bastubyggnaden och i samband därmed förbereddes inmontering av centralvärme även i sportstugan, genom att vi anlade en kulvertledning mellan då båda byggnaderna. År 1956 slutligen monterades värmeelementen in i stugan i samband med en större reovering och tillbyggnad av själva sportstugan. Vi anser i dag att vi har en mycket bra anläggning och detta bevisas ju av att flera träningsläger för såväl skidåkare som orienterare förlagts till vår anläggning med deltagare från hela Småland. Skolorna har under de senaste åren förlagt sina idrottslov till stugan och det är många ungdomar som lärt sig att orientera och åka skidor där. Dessutom använder sig flera skolor i Jönköping emellanåt av stugan och även A 6 i Jönköping räknas som våra vanligaste gäster. Genom att Huskvarna Stad har reserverat ett fritidsområde i närheten av stugan räknar vi med att den kommer att fylla en ännu större uppgift för de friluftssälskande invånarna i Huskvarnatrakten. En uppmärksam insats gjordes genom Hakarpspojarna, då vi släppte ut en "Vandringskarta över Hakarpstrakten" i skala 1:50000 och i färg. Det var klubbens orienterare med Ralf Gren i spetsen som stod för den bravaden.

Om vi går tillbaka i tiden och tittar på våra förhållanden på fridrottsfronten, så finner vi att klubben under många år saknade idrottsplats. Vi gamla hakarpspojkar minns säkert den tiden, då Ådalsvägens övre del fick ersätta idrottsplats genom att vi där avgjorde våra klubbmästerskap i löpning. Genom att sprinterloppen gick på rakbana som dessutom hade ganska kraftigt medlut nåddes mycket bra tider på löpning upp till 400 meter. Hopp och kast förlades under många år till den plats vid Jutaholm, som under senare år varit vår festplats varje midsommar. År 1939 såg det ut som en av klubbens livligaste önskningar skulle gå i uppfyllelse. Då hyrdes nämligen ett markområde som tillhör Stensholms säteri, vilket var lämpligt som idrottsplats. Genom ett anslag från Hakarps kommun på 5000 kronor och genom att vi beviljades 12000 kronor av tipsmedel, såg framtiden ganska ljus ut. Emellertid kom krigsutbrottet emellan och 1940 ansåg den dåvarande styrelsen att bästa sättet att använda området var att bidra till folkförsörjningen genom potatisodling. Tyvärr blev hösten rekordkall och styrelsen som skulle plocka potatis blev inkallad i

militärtjänst. Resultatet blev att potatisen frös till en del redan i jorden och resten frös i Väinöläs källare under den rekordkalla vintern. I stället för ett väntat kassatillskott, blev resultatet att den redan skrالا klubbkassan blev närmare 200 kronor magrare. Det är möjligt att läsaren drar på munnen i samband med minnet av denna potatisodling, men jag kan försäkra, att dåvarande styrelsen ej fann situationen lika lustig.

Oturen förföljde oss i samband med idrottsplatsen, för det visade sig, då schaktningsarbetena pågått en tid, att den ansvarige schaktmästaren ej var kompetent. Han hade gjort stora felavvägningar och det mesta av hans arbete var till ingen nytta. Han skildes från sin befattning, men det värsta var att anslagspengarna voro slut, dels beroende på ovan nämnda schaktmästare och dels på de kraftigt höjda kostnaderna, som hade inträtt efter krigsutbrottet. Detta hade till följd att under de närmaste fem åren talade våra styrelseberättelser om, att endast mindre omfattande arbeten hade utförts på idrottsplatsen. Som väl var fanns det under dessa år en livlig idrottsverksamhet, som gav oss anledning till glädje, i annat fall vet ingen hur det hade gått med klubben. År 1945 togs emellertid initiativ till en större midsommarfest vid Jutaholm, och denna slog så väl ut, att vi kan anse att det blev en vändpunkt för hela vår ekonomiska verksamhet. Redan 1945 slutfördes därför schaktningen, 1946 utfördes diverse dränerings- och planeringsarbeten och 1947 skedde insåningen av gräsplanen. På hösten 1948 kunde själva gräsplanen tagas i bruk för klubbttävlingar, vilket var en mycket stor händelse. Arbetena fortsatte sedan i ganska rask takt och år 1949 färdigställdes hopp- och kastbanor, bl. a. med hjälp av ett mindre anslag från Riksidrottsförbundet. Nästa år började vi schakta för löparbanor och vidare noteras detta år, att I. K. Stefa spelade fotboll på planen. I årsberättelsen för 1951 kunde styrelsen med en viss stolthet berätta: "Årets verkligt stora händelse är färdigställandet av idrottsplatsens löparbanor, vilket innebär att detta stora projekt — kanske allt för stort för oss — därmed slutgiltigt förts i hamn". Färdigställandet hade möjliggjorts genom anslag från Riksidrottsförbundet och Hakarps Kommun på sammanlagt 7000 kronor. Vi ansåg tiden lämplig att ge vår idrottsplats ett namn, och det blev som bekant Ådalsvallen, vi fastnade för. När man tänker på, att vi samtidigt hade vår nybyggnad vid sportstugan att sätta in våra krafter och resurser på, förstår man kanske, att det var hårda år för styrelsen att slutföra dessa arbeten. Vi satsade också så mycket pengar vi kunde avstå på dessa anläggningar. Under åren närmast efter 1952 hade vi renoveringen av sportstugan att tänka på, och då man hör, att vi sedan branden investerat cirka 4000 kronor vid sportstugan och att enbart hopp-, kast- och löparbanorna kostade cirka 19000 kronor, förstår man att uppostringarna under dessa år var stora. Ytterligare arbeten kvarstår emellertid däruppe och som ett

*Gunnar Karlsmo,
klubbens ordförande,
med en del av föreningens
prissamling*

led i våra strävanden att göra idrottsplatsen så bra som möjligt, byggde vi bara för något år sedan en omklädningspaviljong på idrottsplatsen och det var tack vare välvilligt stöd från kommunen och genom ett anslag från Riksidrottsförbundet, som vi kunde utföra detta. Vi behöver emellertid en bättre infartsväg med parkeringsutrymmen, en inhägnad, samt i sinom tid en omläggning av gräsplanen förutom bättre åskådarplatser, varför vi är medvetna om att mycket återstår, innan idrottsplatsen blir vad den bör vara. Det kan i detta sammanhang vara på sin plats att nämna, att det är oerhört mycket svårare att sköta en idrottsplats i dag, än det var för ett tiotal år sedan. Det är vår förhoppning att idrottsplatsen kommer att utnyttjas flitigt av skolorna. Vi är emellertid bekymrade för hur vi skall kunna klara av skötseln av densamma, och så småningom måste nog denna fråga lösas genom en deltidsanställd vaktmästare. I allt fler kommuner har idrottsplatserna blivit en kommunal angelägenhet, men vår blygsamhet har förbjudit oss att tänka en sådan utveckling i Hakarp. Vi har väl dessutom känt ett visst ansvar att själva fullfölja ett påbörjat arbete.

Innan vi går över till den rent idrottsligt resultatmässiga delen av vår verksamhet kanske det är på sin plats att nämna något om den

verksamhet, som betyder så mycket för oss, nämligen våra midsommarfester. Vi är medvetna om att det finns många, som ej ser med blida ögon på dessa skråniga tillställningar där det finns en och annan som är onykter. Ingen skulle vara gladare än vi själva, om vi ej behövde ha dessa tillställningar. Det är absolut ej för att roa oss själva, som vi offrar den ena midsommarhelgen efter den andra på festplatsen, men den har betydtt så oändligt mycket för vår verksamhet, vilket var och en säkert har förstått av vår berättelse.

Som redan nämndes i ingressen blev klubbens förste ordförande Evert Väinölä, vilken höll i klubban ända till år 1943, då han efterträddes av Harry Thufvander, som hade nöjet att under sin tid se klubben utvecklas kraftigt både ekonomiskt och idrottsligt. Thufvander stod i spetsen för klubben fram till år 1950 och han hade dessförinnan under flera år varit klubbens sekreterare. Ett av idrottsklubbarnas största problem är ju som bekant att skaffa fram ledare, och då det saknades aspiranter på ordförandeposten lades ansvaret över på undertecknad, som sedan 1945 varit kassör.

Ett par som lagt ner mycket arbete inom klubben är Gösta Eklöv och Nils Jonsson, vilka båda varit sekreterare i föreningen. Vid sportstugan har det alltid funnits mycket arbete och där finns en trio som kanske bör nämnas något framför de andra. Det är Lennart Ödman som arbetade mycket i samband med byggandet och Karl Erik Pantzar och Stig Grytberg som lagt ner stort intresse för skötseln av densamma.

Redan från början samlades ganska många medlemmar i klubben, från det första verksamhetsåret rapporterades 80 medlemmar. Antalet växlade under de första åren och 1933 noterades en så låg siffra som 50 st., men det kanske var arbetslösheten som spelade sin roll, då det gällde att betala medlemsavgiften. Undan för undan har så medlemsantalet stigit och har under de senaste åren hållit sig omkring 300, varav 50—75 i en särskild ungdomsavdelning.

Jag skall bespara läsaren en massa resultat från tävlingar, men vill gärna nämna några glimtar från den idrottsliga verksamheten, varav kan nämnas:

att vårt första distriktsmästerskap erövrades 1938 i terränglöpning av ett lag bestående av Torsten Lindsgård, Erik Bergström, Åke Hellberg och Åke Danielsson

att vi har haft en svensk mästare, nämligen Bertil Lund i hinderlöpning 1500 meter för juniorer 1950

att Hilmer Andersson varit vår bäste skidlöpare och många gånger varit både Götalands- och Smålandsmästare på skidor

att vi ställde till sensation år 1945 på skidstafett i Nässjö genom att Hilmer Andersson, Ragnar Åhlin och Göte Åström vann var sin sträcka och lär ha vunnit med cirka åtta minuter före närmaste lag

- att vi har ett "stora grabbarnas märke" inom klubben, som erövrats av ett trettiofem-tal medlemmar med Allan Borglid som erövrare av det första
- att förutom Hilmer Andersson även Ragnar Åhlin, Göte Åström och Rune Johansson varit Götalandsmästare på skidor
- att Leif Andersson hoppat 395 cm i stavhopp
- att Valdemar Eriksson varit med i en landskamp mot Norge för juniorer
- att bland våra orienterade är det endast Ragnar Hulth som lyckats bli distriktsmästare, men där har våra yngre oldboys två gånger triumferat i lagtävlingar
- att Ralf Gren segrat i en distriktsmatch i orientering mellan Småland —Västergötland och Närke
- att vi har en duktig idrottsflicka, nämligen Maj Falkros, som vunnit Smålands DM flera gånger i löpning 800 meter
- att vi emellanåt varit Smålands bästa fri-idrottsklubb med avseende på erövrade poäng på DM
- att vi varje vinter anordnar stora skoltävlingar på skidor med 2-300 deltagare.

En av de varmaste önskningar för framtiden är, att vår förening måtte få tillgång till ledare, som är villiga att fortsätta med vårt arbete. Det finns många ungdomar som vill idrotta och det är roligt att arbeta inom en idrottsförening. Vi tror också att folk behöver ut från verkstäder och kontor, ut i friska luften, bort från bilarna och TV-apparaterna. Detta är säkert ett behov, som undan för undan måste stå klart för oss allesammans.

Därför kommer i framtiden ett stort ansvar att vila på idrottsföreningarna att ej endast syssla med tävlingsidrotten, de måste dessutom ge större plats för motionsidrott och friluftsliv.

Gunnar Karlsmo

Torp och backstugor i Hakarps socken

Av Ivar Meurling

AMMARP

Ammarpstorp.

Av gårdens torp och backstugor är Ammarpstorp, beläget öster om gården och nära gränsen mot Baggarp och Slögestorp, äldst. Det påträffas i handlingarna första gången 1769 då Lars Månsson skrives som torpare där. Ammarpstorp var dagsverkstorp i nära hundra år eller till 1860 då torpets åkerjord lades under gårdens eget bruk och stugan uthyrdes som bostad och verkstad till skomakaren Johannes Nyström. I tre generationer har medlemmar av denna släkt varit mycket anlitade och värderade skomakare inom Hakarp socken. Johannes Nyström bodde kvar på Ammarpstorp (vilket man även kallade Nyströmatorpet) till 1913 då han flyttade till Norrängen och stugan på Ammarpstorp revs.

—1773

Torparen Lars Månsson f. 1704

26/5

h. Kerstin Esbjörnsdotter f. 1733

d. Britta f. 1763

d. Greta f. 1767

1774—1793

Torparen Daniel Jonsson f. 1751

h. Catharina Johansdotter f. 1744

1794—1797

Torparen Måns Andersson f. 1746

d. Maria f. 1771

s. Johan f. 1778

d. Stina f. 1783

s. Johannes f. 1791

1798—1830

Torparen Johan Nilsson f. 1765

24/3

h. Maria Månsdotter f. 1771 10/7

s. Johannes f. 1798 7/7

s. Johan f. 1801 26/12

s. Jonas f. 1808 10/8

d. Stina Lisa f. 1811 21/10

d. Lena f. 1814 20/9

1831—1845

Torparen Jonas Johansson f. 1808
10/8

h. Stina Abrahamsdotter f. 1809
21/12

s. Johan Fredrik f. 1831 8/11

d. Hedda Maria f. 1833 12/1

d. Johanna f. 1834 24/11

d. Britta Stina f. 1836 7/1

d. Anna Maria f. 1838 26/3

s. Carl August f. 1840 1/4

d. Johanna Sophia f. 1841 24/6

d. Charlotta f. 1843 30/6

1846—1852

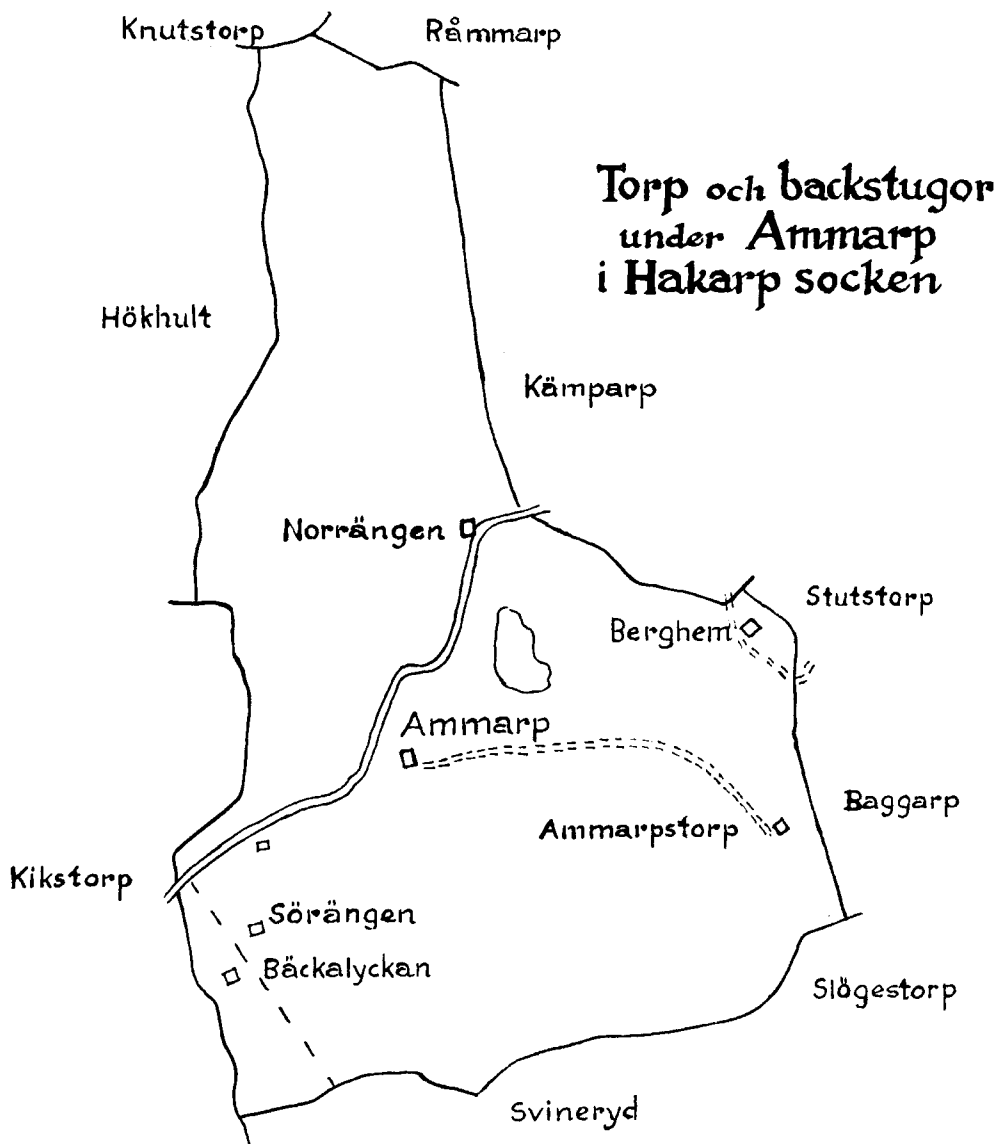
Torparen Lars Isaksson f. 1814

10/1

h. Christina Hagström f. 1812

15/9

s. Carl Johan f. 1835 24/12

- s. Sven August f. 1838 28/12
- s. Isak Ludvig f. 1841 5/4
- s. Axel Fredrik f. 1843 29/11
- s. Frans Niklas f. 1846 29/12
- s. Per Gustaf f. 1848 20/2
- d. Rebecka f. 1851 24/4

1853—1857

- Torparen Carl Johan Löfgren f.
1816 5/12
- h. Christina Larsdotter f. 1830
26/11

- s. Gustaf Adolf f. 1853 2/6
- d. Johanna f. 1856 26/2

1858—1913

- Skomakaren Johan Nyström f.
1832 16/6
- h. Catharina Jönsdotter f. 1833
6/6
- s. Johan Alfred f. 1859 9/10
- d. Maria Christina f. 1862 6/2
- d. Thilda f. 1866 29/1
- d. Carolina f. 1869 12/5

Berghem.

Det förekom ibland att torparna vid sidan av sitt jordbruksarbete även livnärde sig med andra yrken såsom skräddare eller skomakare. Under sådana årstider då arbetet på torpet kunde skötas av hustrun och barnen ambulerade husfadern på gårdarna där kläder syddes eller skor och stövlar tillverkades. Torparen på Ammarpstorp, Jonas Johanson hade en sådan bisyssla, han var även skräddare. Han sydde bra kläder och blev mer och mer anlitad varför han efter några år hade svårighet medhinna brukningen av sitt torp. Men på enbart skrädderiet kunde han ej försörja sig och sin stora familj. Organisten Johan Hagström, som då var ägare till Ammarp, tyckte bra om Jonas varför han då kyrkväktartjänsten blev ledig ordnade så att Jonas erhöll denna och därmed en mindre lön i kontanter. Då han nu kunde klara sin familjs uppehälle utan torpet önskade han lämna detta, men Hagström ville icke gärna mista Jonas hjälp på gården. Hagström lät därför uppbygga en stuga som bostad åt honom invid vägen mot Stutstorp. Den kallades Berghem därför att den låg omedelbart intill det stora berg som skiljer Ammarps och Stutstorp ägor åt. Stugan var inflyttningsfärdig 1845 och i hyra skulle Jonas göra 36 dagsverken om året. Då Hagström senare sålde Ammarp och därvid förbehöll sig lägenheten Norrängen som bostad i sin livstid förbehöll han sig även dessa från Berghem utgående fria dagsverken för Norrängens skötsel. Jonas med familj bodde kvar till 1861 då de arrenderade Bäckalyckan beläget mellan Ammarp och Kikstorp, vilket ägdes av Jonas måg Anders Johan Andersson.

Till Berghem flyttade nu en annan skräddare, Samuel Fredrik Samuelsson, i dagligt tal kallad Sammel. Han bodde där till 1869 då han flyttade till backstugan Sörängen under Ammarp. Berghem omnämnes icke därefter i några handlingar varför den troligen nedrivits sedan Sammel flyttade därifrån.

1845—1861

- Skräddaren Jonas Johansson f. 1808 10/8
 h. I. Stina Abrahamsdotter f. 1809 21/12 d. 1850 28/7
 s. Johan Fredrik f. 1831 8/11
 d. Hedda Maria f. 1833 12/1
 d. Britta Stina f. 1836 7/1
 d. Anna Maria f. 1838 26/3
 d. Johanna Sofia f. 1841 24/6
 d. Charlotta f. 1843 30/6
 d. Mathilda f. 1845 15/8
 h. II. Britta Svensdotter f. 1815 8/9 d. 1852 24/12

- d. Emma f. 1852 26/6
 h. III. Britta Nilsdotter f. 1819 21/10
 s. Frans August f. 1856 16/9
 d. Edla f. 1858 7/4
 s. Per Alfred f. 1860 1/1

1861—1869

- Skräddaren Samuel Fredrik Samuelsson f. 1830 1/10
 h. Gustafa Larsdotter f. 1842 5/2
 s. Carl August f. 1865 11/3
 d. Ida Sophia f. 1868 f. 18/7

Norrängen.

Norrängen finner man omnämnd första gången 1831 då sockenskomakaren Isac Ljungqvist blev skriven där. Han bodde kvar till 1847 då han flyttade till Sjöbacken under Brunstorp.

Klockaren Johan Hagström, som ägde och bebodde sin föräldragård Kämparp, ägde även Ammarp. Sedan Ljungqvist flyttat från Norrängen bosatte sig Hagström där själv. Vid Hagströms försäljning av Ammarp 1853 förbehöll han sig Norrängen som bostad i sin och sin hustrus livstid. Då bägge voro döda, Hagström 1868 och hans hustru 1877, återgick Norrängen till Ammarp. Klockare Hagströms änka vilken efter mannens död mera sporadiskt bott på Norrängen upplät 1872 stugan som bostad åt kyrkoväktaren Jonas Johansson.

År 1886 fick Jonas svärson Johan Andersson förpantningsrätt till lägenheten, d. v. s. han erhöll Norrängen såsom pant för en summa penningar han lämnat till jordägaren. Efter ett bestämt antal år kunde jordägaren återbetala penningssumman och få sin pant tillbaka. Under tiden förpantningsrätten gällde kunde pantinnehavaren bebo och bruka lägenheten såsom den varit hans egen. Johan Andersson, som brukade en av gårdarna i Stutstorp, ämnade nu bosätta sig på Norrängen, men då hans svärföräldrar bodde där förut och stugan bara hade en våning, blev där icke plats för bägge familjerna. Lösningen blev att stugan tillbyggdes på höjden med en våning men med bibe-hållande av längd och bredd. Stugans proportioner blev därigenom icke särskilt vackra men den fyllde sitt ändamål att lämna båda familjerna nödig bostad. Johan Andersson dog 1904 och hans hustru 1913 varvid stugan åter var tom. Den blev nu bostad åt skomakaren Johan Nyström som flyttade från Ammarpstorp.

Norrängen avstyckades 1944 från stamhemmanet Ammarp och bildar därefter egen fastighet.

Norrängen efter ombyggnad på 1880-talet

Foto I. Meurling

1831—1847

Sockenskomakaren Isac Ljung-
qvist f. 1810 17/6
h. Inga Cathrina Nilsson f. 1808
18/9
s. Sven August f. 1835 8/9
s. Johannes f. 1837 16/2
d. Lisa Cathrina f. 1839 8/11
s. Lars Johan f. 1843 19/3

1847—1872

Klockaren Johan Hagström f.
1789 21/12 d. 1868 25/2
h. Lisa Hakberg f. 1788 19/7 d.
1877 25/7
d. Anna Lena f. 1825 4/6
d. Mathilda f. 1829 13/1
s. Carl Fredrik f. 1833 25/9

1872—

Kyrkoväktaren Jonas Johansson
f. 1808 10/8
h. Brita Nilsson f. 1819 21/10
d. 1898 9/7
s. Frans August f. 1856 16/9
d. Edla f. 1858 7/4
s. Per Alfred f. 1860 1/1

1886—1913

Johan Andersson, f. 1831 17/1 d.
1904 11/3
h. Hedda Jonasson f. 1833 12/1
s. Carl Edvard f. 1868 4/7
d. Kristina Emilia f. 1871 26/2
d. Sofia Elisabet f. 1873 27/3
s. Gustaf Simon f. 1878 22/9

Sörängen.

Sörängen var en backstuga som låg något 100-tal meter norr om där fastigheten Bäckalyckan nu ligger. Den byggdes 1847 av Ammarps dåvarande ägare, klockare Hagström. Den förste som flyttade dit var förre torparen på Uddebo under Hakarps säteri, Anders Persson, vilken bodde där till sin och hustruns död 1866. Kvar i stugan bodde ytterligare några år deras dotter Lovisa Christina och hennes man skomakaren Sven Svensson. Det blev ganska kortvarigt ty redan 1869 reste de till Amerika. Under de efterföljande tre åren bodde skräddaren Samuel Samuelsson där. År 1872 inflyttade förre mjölnaren vid Ebbes kvarn, byggmästare Carl Johan Pohl, vilken bodde där till sin död 1895. Stugan revs därefter.

En annan stuga, även kallad Sörängen, belägen intill vägen mot Ammarp finnes ännu. Denna stuga låg tidigare på Slögestorp ägor och kallades då Berget. Den uppbyggdes år 1872 av soldaten Anders Snygg såsom undantagsstuga sedan han erhållit avsked med pension från sin tjänst som soldat för Slögestorp soldattorp. Efter Snyggs död övertog yngste sonen August Pohl stugan och flyttade den omkring 1903 till dess nuvarande plats.

1847—1866

- f. d. Torparen Anders Petersson
f. 1793 d. 1866 23/11
- h. Lis Eliaedotter f. 1796 22/2 d,
1866 4/5
- s. Johan f. 1831 17/1
- d. Lovisa Christina f. 1834 29/8

1866—1869

- Skomakaren Sven Svensson f.
1841 16/2
- h. Lovisa Christina Andersdotter
f. 1834 29/8
- s. Johan Vilhelm f. 1867 29/3
- d. Hilda Sophia f. 1868 8/3

1869—1872

- Skräddaren Samuel Samuelsson
f. 1830 1/10
- h. Gustafa Larsdotter f. 1842 5/2
- s. Carl August f. 1865 11/3
- d. Ida Sophia f. 1868 18/7
- d. Ida Christina f. 1871 24/6

1872—1895

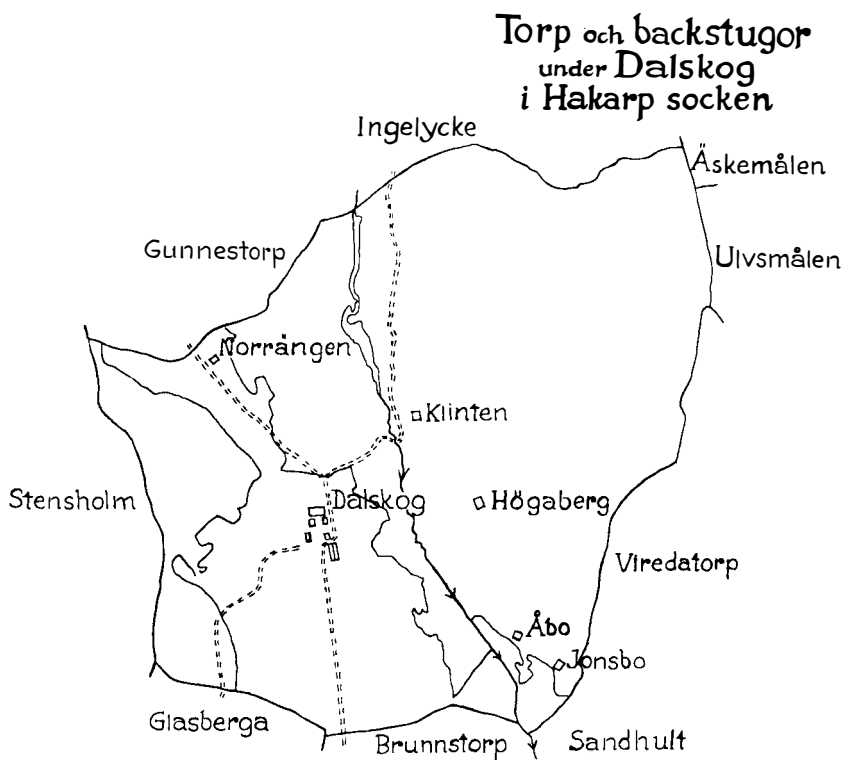
- Byggmästare Carl Johan Pohl f.
1815 29/11 d. 1895 23/6
- h. Sara Hjärtstedt f. 1815 11/5
d. 1884 2/6
- d. Thilda f. 1843 11/11
- d. Anna Lovisa f. 1850 24/2
- s. Gustaf Vilhelm f. 1856 15/6

Bäckalyckan.

År 1860 arrenderade jordbruksarbetaren Johan Andersson ett jordområde i sydvästra delen av Ammarp och gränsande mot Kikstorp. Där uppbyggde han själv samma år en stuga vilken han kallade Bäckalyckan efter namnet på den åkerlycka som tidigare fanns där. Då han väl flyttat dit blev han erbjuden att förestå jordbruket på

Råmarp, vilket arrenderades av magister Johan Almqvist i Jönköping. Han antog detta anbud och utarrenderade i sin tur Bäckalyckan till sin svärfader kyrkoväktaren Jonas Johansson från Berghem. Denne bodde kvar till 1872 då stugan såldes till mjölnardrängen i Ebbes kvarn Fredrik Johansson. Han friköpte 1875 den arrenderade jorden och bildade därmed en egen fastighet.

Bäckalyckan äges nu sedan 1930 av Gustaf Rosell.

DALSKOG

Då organisten i Rogberga P. Pettersson år 1843 blev ägare till samtliga gårdar i Ratens by sammanslog han dessa till en gård vilken gavs namnet Dalskog. Vid denna tid fanns å ägorna endast ett torp nämligen soldattorpet Jonsbo. Alla övriga torp och backstugor under Dalskog uppfördes av Pettersson under hans ägaretid mellan åren 1843—1872.

Soldattorpet Jonsbo.

Soldattorpet till roten n:r 62 Raten lydde under Jönköpings regementes livkompani och torde ha uppbyggts då roteringen infördes på 1680-talet. Det var beläget i gårdens sydöstra hörn, där ägorna gränisar mot Viredatorp och Sandhults ägor.

Av de tidigaste soldaterna som bebodde detta soldattorp finnes omnämnd Håkan Joensson, född 1699 och tjänade för torpet under tiden 1720—1728 och Lars Joensson, född 1703 innehade torpet 1728—1739. Näste soldat hette Jonas Jönsson, född 1715 och erhöll soldattjänst 1740. Vid denna tid började man vid Jönköpings regemente tilldela soldaterna särskilda soldatnamn varför denne senast antagne soldat gavs namnet Scherling. Han var kvar som soldat till omkring 1760 då torpet övertogs av soldaten Jöns Scherling, troligen son till företrädaren. Därefter har en hel rad soldater tjänat för torpet, den siste var Per Johan Lindsten som lämnade torpet och tjänsten 1891. Därefter uthyrdes stugan som bostad till snickaren vid Stensholms fabrik Sven Peter Johansson vilken bodde kvar till 1903. Från Lekeryd inflyttade nu Per Emil Fransson Lindsten som bodde på Jonsbo till sin död 1908. Han var den siste som bebodde torpet ty stugan var vid tiden för hans död så dålig att den icke längre var beboelig varför den revs.

1760—1765

Soldaten Jöns Scherling f. 1738

2/2

h. Kirstin Jonsdotter f. 1735

s. Jonas f. 1764 23/6

1765—1793

Soldaten Johan Runström f. 1747

h. Annika Jönsdotter f. 1738

19/4

d. Maria f. 1770 22/7

s. Peter f. 1774 19/6

1793—1803

Soldaten Sven Rundström f. 1766

h. Maria Johansdotter f. 1770

22/7

s. Johan f. 1792

d. Maria f. 1794

d. Stina f. 1800 2/11

1803—1813

Soldaten Johan Dahl f. 1766 30/1

h. Stina Jonsdotter f. 1767 17/11

d. Maria f. 1794 31/1

s. Johannes f. 1799 25/10

s. Lars f. 1802 20/11

s. Fredric f. 1805 13/9

1813—1835

Corporalen Johan Wård f. 1785

h. Stina Andersdotter f. 1785

22/12

s. Anders Johan f. 1819 30/6

s. Carl Fredric f. 1822 23/9

d. Inga Stina f. 1826 7/1

s. Sven Peter f. 1830 8/5

1835—1864

Soldaten Sven Johan Kron f. 1810
21/12

h. I. Carin Larsdotter f. 1802
22/1 d. 1846

h. II. Märtha Svensdotter f. 1814
17/3

d. Emma Matilda f. 1848 22/9

d. Justina f. 1851 21/1

d. Matilda f. 1853 6/10

1864—1869

- Soldaten Gustaf Brodd f. 1842 9/5
 h. Gustafa Johansdotter Ek f.
 1839 20/4

1870—1891

- Soldaten Per Johan Lindsten f.
 1847 27/4
 h. Christina Jonasdotter f. 1838
 25/7
 s. Johan August f. 1872 14/10
 s. Carl Oskar f. 1874 19/12
 s. Fredrik f. 1876 25/12
 d. Emma Kristina f. 1879 5/11
 d. Maria Elisabet f. 1880 30/12

1891—1903

- Snickaren Sven Peter Johansson
 f. 1852 7/12
 s. Johan Simon f. 1876 24/10
 s. Oskar Abel f. 1878 27/6
 s. Karl Hjalmar f. 1880 9/10
 d. Julia Elisa f. 1882 28/12
 d. Signe Edit f. 1885 30/4
 s. Knut David f. 1887 28/11
 h. II. Hanna Karolina Stark f.
 1860 8/4
 d. Sigrid Linnea f. 1890 30/10
 s. Thor Villiam f. 1892 23/10
 s. Sven Erik Emanuel f. 1894
 26/8
 d. Sara Datia f. 1896 16/10
 d. Greta f. 1898 27/9
 d. Karin Elin f. 1900 25/8

Åbo.

Omkring 150 meter nordväst om soldattorpet anlades år 1859 ett dagsverkstorp kallat Åbo. Det brukades av dagsverkstorpäre till år 1886 då jorden lades under huvudgårdens eget bruk. Stugan användes sedan som bostad åt ladugårdsskötaren på gården fram till 1921 då den revs och virket användes vid uppförande av magasinsbyggnad på gården.

1859—1861

- Torparen Gustaf Petersson f.
 1826 9/11
 h. Maria Svensdotter f. 1825 8/3
 s. Fritiof f. 1857 4/9
 s. Gustaf Theodor f. 1859 8/11
 s. Sven Edvard f. 1861 20/2

1871—1886

- Torparen Carl Johan Andersson
 f. 1844 2/8
 h. Gustafa Johansdotter f. 1832
 9/2
 s. Carl Magnus f. 1864 28/9
 d. Anna Charlotta f. 1866 13/4
 s. Frans Gustaf f. 1867 11/11
 d. Anna Christina f. 1870 11/4
 s. Oskar f. 1876 31/3

1861—1871

- Torparen Gustaf Petersson f.
 1830 18/10
 h. Christina Jonasdotter f. 1836
 10/1
 s. Per August f. 1862 30/7
 d. Edla Christina f. 1864 16/3
 d. Thilda Maria f. 1866 9/2
 s. Johan Henning f. 1868 27/12

1886—1921

- Ladugårdsskötare Frans Anders-
 son f. 1851 3/8 d. 1920 13/8
 h. I. Augusta Svensdotter f. 1845
 18/10 d. 1888 3/11
 s. Carl Oscar f. 1876 14/9
 d. Ellen Maria f. 1879 20/7
 h. II. Justina Kron f. 1851 21/1
 d. 1921 13/3

Högaberg.

Under senare delen av 1850-talet rådde en livlig torpbebyggelse på Dalskog. Samtliga dagsverkstorp byggdes nämligen under denna tid. Torpet Högaberg, som var beläget på höjden öster om gården, byggdes 1856. Det användes som dagsverkstorp till 1879 varefter det tjänade som bostad åt arbetsfolk på gården eller, som de då kallades, statare. Huset revs 1921, samtidigt med Åbo, varvid virket användes vid magasinbygge på gården.

1856—1871

Torparen Carl Johan Carlsson, f. 1833 5/10
h. Johanna Lovisa Jonasdötter f. 1826 27/6 d. 1870 13/4
s. Johan Gottfrid f. 1855 11/10
s. Per August f. 1858 9/7
d. Thilda f. 1860 27/1
s. Alfred f. 1862 15/5
s. Carl Oscar f. 1866 1/6
d. Ida Christina f. 1868 20/10

1871—1879

Torparen Gustaf Petersson f. 1830 18/10
h. Christina Jonasdötter f. 1836 10/1
s. Per August f. 1862 30/7
d. Edla Christina f. 1864 16/3
d. Thilda Maria f. 1866 9/2
s. Johan Henning f. 1868 27/12
d. Hulda Sofia f. 1871 5/8
d. Augusta Emilia f. 1874 22/2
s. Oskar f. 1877 17/6
d. Hulda f. 1877 17/6

Klinten.

Klinten byggdes 1857 och var från början avsedd såsom ålderdomshem för gårdens folk men användes senare även som bostad åt arbetare på gården. Sedan stugan icke längre erfordrades för gårdens drift skänkte nuvarande ägaren till Dalskog, fru Lilly Gustafsson, den till Hakarps Hembygdsgård år 1952.

Beträffande förteckning över personer som bott på Klinten hänvisas till 1952 års krönika sid. 16.

Norrängen eller Djupadal.

Samma år, 1843, som organisten Pettersson anlade gården Dalskog genom att sammanlägga samtliga gårdar i Ratens by, byggde han även en stuga nordväst om gården och nära gränsen mot Gunnestorp avsedd för en statdräng med familj. Den infördes i kyrkböckerna under namnet Nordstugan men kallades vanligen Norrängen liksom den därtill belägna ängen. Sedan den förste jordbruksarbetaren som bodde där, Anders Magnusson, dött 1857 på hösten, ombyggdes Norrängen till dagsverkstorp, d. v. s. stugan bibehölls men ladugården tillbyggdes och ett jordområde avskildes för torpet.

Det nya torpet infördes i kyrkböckerna under namnet Djupadal, troligen därför att det låg lågt i förhållande till det året förut byggda dagsverkstorpet Högaberg. Men det var ej lika lätt ändra namnet i folkets mun, där hette det aldrig annat än Norrängen. På sommaren 1881 slog blixten ned och antände ladugården vilken nedbrann till grunden. Korna var ute på bete men kvar i lågorna blev torparens gris. Någon ny ladugård uppbyggdes icke utan torpet lades ned och stugan revs efter ett par år.

1843—1857

Statdräng Anders Magnusson f.
1809 21/6 d. 1857 19/9
h. Lisa Petersdotter f. 1813 13/2
s. Peter Magnus f. 1841 13/8
s. Carl Johan f. 1844 2/8
s. Johannes August f. 1848 10/2
s. Frans f. 1851 3/8

1858—1859

Torparen Jonas Otto Larsson f.
1832 28/1
h. Johanna Svendsdotter f. 1832
16/10
d. Mathilda Sophia f. 1858 22/4

1859—1862

Torparen Peter Andersson f. 1831
30/1
h. Lisa Petersdotter f. 1822 2/5
d. Ida Christina f. 1859 25/7

1863—1869

Torparen Carl Johan Oscar Sa-
muelsson f. 1839 16/12
h. Anna Lena Petersdotter f. 1837
25/12
d. Augusta Josephina f. 1863
20/6
d. Helga Christina f. 1865 23/7

1869—1872

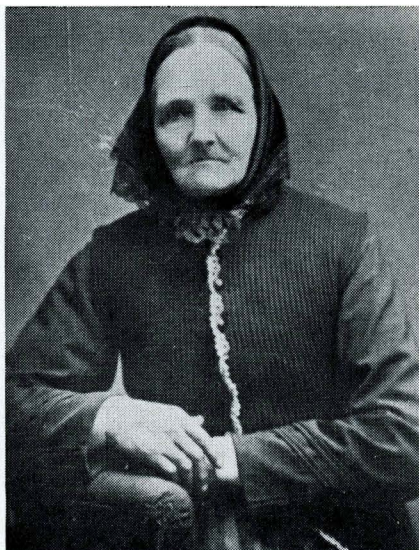
Torparen Carl Johan Snygg f.
1841 16/12
h. Lena Stina Ekelund f. 1838
24/8
d. Ida Mathilda f. 1869 26/7

1872—1881

Torparen Anders Johan Larsson
f. 1856 12/9
h. Sofia Larsdotter f. 1851 16/9
d. Josefina f. 1878 15/3
d. Hanna Mathilda f. 1879 10/11
d. Hanna Sofia f. 1881 22/1

Arvid Johansson

Anna Catharina Johansson

Gamla hakarpsbor

Då man i minnet stannar inför personer som levat och verkat i Hakarp i gången tid kommer man ej förbi namnet Arvid Johansson, "Arvid på Höggärdet".

I många sammanhang gjorde han sin insats och vid en genomgång av gamla protokoll och handlingar från senare hälften av 1800-talet påträffas ofta hans namn. I Hakarp verkade han som jordbrukare och var en del år arrendator på Smedstorp. År 1864 inköpte han Höggärdet av boktryckare J. P. Lundström i Jönköping och flyttade dit samma år, samt bodde där till sin död 1892.

Han hade ett levande intresse för det kommunala arbetet och blev anlitad på många sätt. Sålunda var han ledamot av kommunalnämnden, skolrådet och brandstodskommittén. Vidare var han landstingsman, nämndeman och en kortare tid kyrkvärd. Vid bouppteckningar och andra förrättningar var han självskriven. Arvid Johansson hade starka religiösa intressen och var en av dem som bildade Hakarps missionsförening 1883 och tillhörde föreningens styrelse från 1887.

Arvid Johansson var född i Rogberga den 8/3 1822 och dog på Höggärdet den 24/7 1892. Han var gift med Anna Catharina Andersdotter född i Forserum den 21/2 1821, död på Höggärdet den 11/2 1899.

I äktenskapet föddes nio barn, sex söner och tre döttrar. Av dessa emigrerade den äldste sonen till USA år 1866, ingen av de övriga stannade kvar i Hakarp utan fick sin utkomst på annat håll.

Porträttet av "Arvid på Höggärdet" ger oss bilden av en odalman av gammal rejäl typ. Vadmalrocken av stadigt snitt, en bastant klockkedja på västen, en torparkrans som inramar ett ansikte av lugn och harmoni. Så såg de ut våra fäder som utgjorde kärnan i det svenska bondesamhället, fostrade som de var vid hårt och träget arbete. Många av dem hade växt upp i torftiga förhållanden där varje smula måste tillvaratagas för livets uppehälle. Så levde släkte efter släkte i små stugor, vid steniga tegar, under livsvillkor så knappa att de gränsade till armod. Sinne för sparsamhet fanns därför som en medfödd del i deras andliga utrustning. Sparsamhet blev ofta rättesnöret även i deras allmänna gärning. Med den korta skoltid som stod dem till buds, kan man ej räkna med några större insikter i bokliga ting. Även den som kom långt i allmänna värv hade svårt att stava rätt och att med stålpenan speta ihop en läslig handstil. Deras färdigheter var dock tillräckliga för sin tid. Vad som fattades i formell bildning ersattes med ett sunt förstånd, karaktär och ett osjälviskt intresse som ej hade egen lön eller karriär som mål.

Kvinnans arbetsinsats i naturhushållets tid var om möjligt: ännu mer krävande än mannens. Förutom vården av en ofta stor barnskara skulle hon hjälpa till med varjehanda utomhus. Vid slått och skörd skulle hon vara med. Utfodring av höns och grisar föll ofta på hennes lott, mjölkning hörde också till kvinnans uppgifter då förtiden. Kom därtill att slakt skulle redas ut, tyg till kläder skulle vävas och vinterförråd av olika slag anskaffas så ha vi endast nämnt några av de sysslor som upptog dygnets timmar.

Bilden av Anna Catharina Johansson visar henne då arbetsdagen börjar lida mot sitt slut. Ungdomens fågring är förgången men något hos henne gör att ögat länge vill dröja vid hennes bild. Alderdomens skönhet och vishet lyser ur hennes drag. Hon fick leva tills barnen blev vuxna och utflugna ur boet, men vi överdriver nog inte om vi tror, att hon så länge hon levde, i tankarna följde sina barn och barnbarn på deras väg genom livet. Hon var också medelpunkten då de samlades i det gamla hemmet på Höggärdet.

I tacksamhet bevarar de hennes minne.

EL.

Glimtar från Hakarp under förra århundradet

Förlorat

På Herрманet Rathen Södregård i Hakarp socken bortstulos natten till den 16 dennes, 80 alnar Blågarnswäf i 2:ne stycken, hwaraf det ena war finare än det andra, samt ett stycke lärft om 27 alnar, hwaraf 20 alnar woro enskäft och 6 alnar med höjda och sänkta ränder, ärnat till wästtyger. Hwarje rättsinnad som har eller får sådana upplysningar, hwilka kunna tjäna till någon ledning för det stulnas efter spanande, torde af den omständigheten att godset tillhör 2:ne omyndige Fader- och Moderlösa barn, finna en anledning mera att meddela skyndsamt besked om hwad man tilläfwentyras kan hafwa sig bekant rörande tjufwen eller det stulna. Nöjaktig wedergällning för sådant omak utfästes, ifall anmälan sker i tryckeriboden härstädes eller å ofwan-nämde hemman.

(Klipp ur Jönköpings tidning 1829)

Dystert ärende i kommunalnämnden

Arbetskarlen Magnus Månssons hustru Maria Magdalena Larsdotter, på torpet Djupadal, förkvävde av våda sitt 1 mån. 17 dagars gamla flickebarn natten mellan den 23 och 24 jan. 1864. Hon hade frampå natten tagit barnet till sig i sängen och tagit det vid bröstet på högra armen varefter hon somnade och vaknade ej förrän kl. $\frac{1}{2}$ 5 på morgonen, då hon fann barnet liggande mellan högra armen och sidan utan tecken till liv varför hon ropade på även i samma stuga boende statdrängen Carl Johan Samuelsson att upptända ljus. Sedan detta skett undersöktes barnet nogare och befanns redan dött samt börjat något stelna.

Del av protokoll från kommunalnämndens sammanträde den 25 jan. 1864.

Justerat:

C. F. Hagström
Carl Abrahamsson

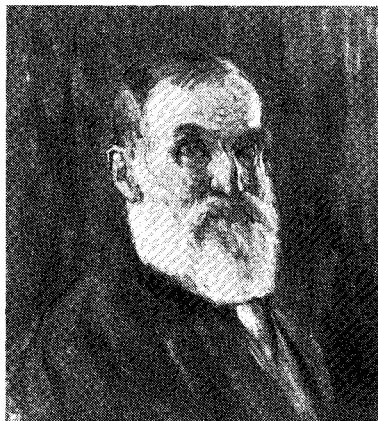
Undertecknat av:

G. Westberg
ordf.

Ett kyrkobesök

I artikeln Torp- och backstugor i detta nr av vår krönika omtalas att skomakaren Johan Nyström bott på Ammarpstorp och senare på Norrängen. Johan Nyström var född på Nystorp, ett torp under Baggarp, år 1832, och son till torparen på Nystorp, Anders Andersson.

Efter torpet tog han namnet Nyström. Han gifte sig år 1855 med Cathrina Jönsdotter, dotter till bonden på Ingelycke, och bodde som nygift några år på Nystorp. 1860 flyttade han med sin familj till Ammarpstorp, där han bodde i 55 år. Nyström berättade att i hans ungdom var det sed att fästfolket, första lysningssöndagen, skulle gå till en annan kyrka än hemsocknens, När det skulle lysas för honom och hans Karin beslöt de därför att gå till Järstorpets kyrka ovanför Jönköping. Det var lång väg, men den tidens människor var inte rädda för en promenad på ett par mil. Humöret hos båda var intet fel på, vårsolen sken och dagen till ära hade de tagit nya skor på fötterna. De hade dock inte gått långt förrän de förstod att det var galet, fötterna började ömma och de måste ta skorna över axeln. Som färdkost hade Karin bakat plättar som de förtärde på hemvägen under träden vid Österängen.

Skomakaren Johan Nyström vid 85 års ålder

Vargskall i Hakarp 1847

Av de rovdjur som i forna tider fanns i våra skogar var vargen ett av de farligaste. Vid långa och stränga vintrar kunde de i flockar närma sig människoboningar för att söka byte. Det berättas om att ensamma skogskarlar blivit överfallna och sönderslitna av bestarna efter en ojämn kamp. Vad som fanns kvar av mannen var blodspår i snön och blodiga klädtrasor.

Då vargar varsnades i en trakt anställdes vargskall. Att så skulle ske var i lag stadgat och i varje socken fanns en "skallfogde". Vid skallet gick man ur huse och bildade drevkedja varvid drevkarlarna i halvcirkelformation gick fram med visst avstånd från varandra. Man slog på trumma, blåste i horn, hojtade och förde oväsen av alla slag. Vargarna gav sig iväg åt det håll där intet oväsen hördes. Drevkedjan drogs ihop alltmör och då vargarna kom till den smalaste delen fanns där ofta skrämellappar upphängda på båda sidor. Odjuret vågade ej springa mot lapparna utan sprang rakt fram och hamnade i vargnätet där de trasslade in sig och blev ett efterlängt mål för skyttarna i närheten.

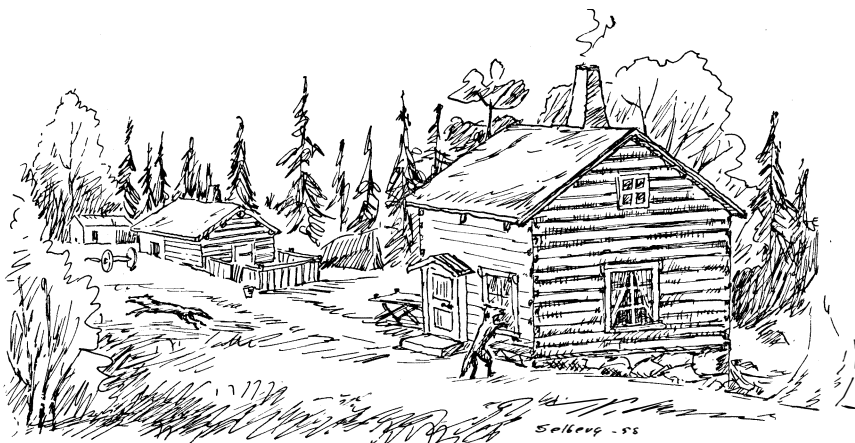
Hur stor vargplågan var i Hakarp är väl ej utforskat. Det finns dock ingen anledning att tro att vår socken kommit lindrigare undan än andra.

I stort sett är väl vargen utrotad i Småland i mitten av 1800-talet. Så sent som 1847 förekom dock ett vargskall i Hakarp, kanske det sista. Det var i socknens norra del som skallet skulle gå och som skallfogde var utsedd klockaren Johan Hagström på Norrängen. Två vargar fanns i trakten och drevet gick på vanligt vis med skyttar utplacerade. Ingen varg dödades emellertid den gången. Att en av bestarna ändå fick mista livet tillgick på följande sätt.

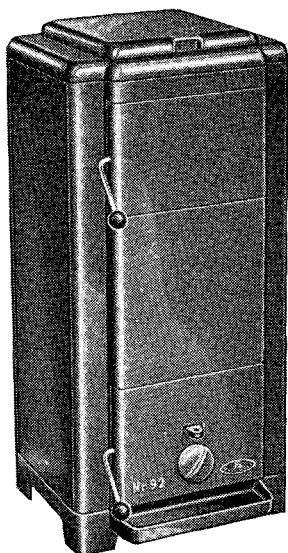
På Norrängen var 22-åriga Anna Lena Hagström ensam hemma och kom tillfälligt att se ut genom fönstret. Hon fick då se två vargar hoppa över till svinens rastgård utanför svinhuset. Efter en stund var en av dem djärv nog att gå fram till boningshuset. Här gällde det att handla raskt. Anna-Lena tog den laddade lodbössan från väggen och sköt genom rutan vargen i bröstet. När skallfogden kom hem utanbyte låg vargen död utanför hans stuga.

Anna-Lena Hagström var vid sin död 92 år gammal och brukade på sin ålderdom berätta för sina lyssnande barnbarn hur det gick till då hon sköt vargen vid Norrängen.

EL.

**Tala med oss
om en ny kamin till vintern!**

Broschyr och prisuppgift från

EBE-VERKEN AKTIEBOLAG

Tel. 325 50

HUSKVARNA

Reservoarpennor

I PRISLÄGEN SOM PASSAR ALLA

Idealisk present för högtidsdagar

Rydheims Bokhandel

HUSKVARNA

Telefoner: 300 44 och 302 44

JÖNKÖPINGS LÄNS BRANDFÖRSÄKRINGSBOLAG

BRAND-, ANSVARS-, VATTENLEDNINGS-
SKADEFÖRSÄKTINGAR m.m.

Ombud i Hakarp:

Nämndeman Gunnar Hakeman, Hakarps säteri
Tel. 301 35

INGRID NILSONS KAPPAFFÄR

Rekommenderas

FÖRSTKLASSIG KONFEKTION

Rosenborgsgatan 32, Huskvarna. Tel. 301 45.

Bliv medlem i

HAKARPS HEMBYGDSGÅRD!

KONSUM

är den bästa
priskontrollen

Bliv medlem i

KONSUM UNION

VÄRME- OCH SANITETSINSTALLATIONER

Dorsells Rörledningsfirma

Rekommenderas

FÖRSTKLASSIGT ARBETE

HUMANA PRISER

Västerliden 11. Tel. 316 25

HUSKVARNA

Platsens största sortering

av HATTAR och MÖSSOR för HELA FAMILJEN

KRANTZ

Tel. 302 99 - Tegnégatan 7 - HUSKVARNA

*Du kan alltid
tryggt anlita Sparbanken –
Hembygdens bank*

Länssparbanken Jönköping

Avdelningskontor i Huskvarna, Kungsg. 35. Tel. 301 81

MARIEHOLMS HANDELSTRÄDGÅRD

Stig Johansson

Te.l 309 04

REKOMMENDERAS

Petersbergskiosken

TOBAK, TIDNINGAR, FRUKT, CHOKLAD,
KONFEKT, LÄSKEDRYCKER

Tel. 303 41

BLOMBERGS

Gå ej

över ån

efter vatten

Skyddar och lyser upp

Begär alltid

CARLFORS

BRONSFÄRGER!

ALLT i byggnadsväg

genom

Byggmästare Sven Larsson

*STENSHOLMSSKOLANS
HUVUDENTREPRENÖR*

Förstklassigt arbete

Bermansgatan 10
H U S K V A R N A
Tel. 30580

Erfarna jägare vet...

En lyckad jakt börjar

En jakt och en jägare blir aldrig bättre än vad vapnet tillåter...

Väljer Ni en Husqvarna studsare får Ni ett modernt vapen med *garanterad* välskjutning. Jaktmekanismens snabbsäkring tillåter ljudlös osäkring — Ni riskerar aldrig att skrämma vilbrådet.

Husqvarna studsare finns nu också i helstockat utförande.

med vapnet..

1640-serien:

60 cm pipa, vikt ca 3,4 kg.
Fem kalibrar.

Riktpris: 390:—

1600-serien:

52 cm pipa, vikt ca 2,9 kg
Tre kalibrar.

Riktpris: 390:—

...med en

Husqvarna studsare

HUSQVARNA VAPENFABRIKS AKTIEBOLAG — HUSKVARNA

MÅLERIFIRMAN ALMQVISTS EFTR.

JOHN PETERSSON

har utfört allt målningsarbete
i Stensholmsskolan och
Kommunalhuset

REJÄLT ARBETE

HUMANA PRISER

Norra Parkgatan 3

Tel. 31215

HUSKVARNA

Tel. 31215

*Allt i Specerier, Frukt, Konfekttyrer
Järn- och Fodervaror*

ERIC SANDQVIST

SPECERI- och LANTAFFÄR

Tel. 30581

GYNNA ORTENS KÖPMANNABUTIK

VID BEHOV AV

FÄRGER, TAPETER, SJUKVÅRDS- OCH TEKNISKA ARTIKLAR

anlita fackmannen

SÖDRA FÄRGHANDELN

Tormenäsgat. 3 — HUSKVARNA — Telefon 30587

Björténs

Livsmedel

Egnahemsvägen 10

Tel. 30060

ERIKSBERGS

Blomster- odlingar

Tel. 30388

H E N N I N G S O N S

Byggnadsfirma

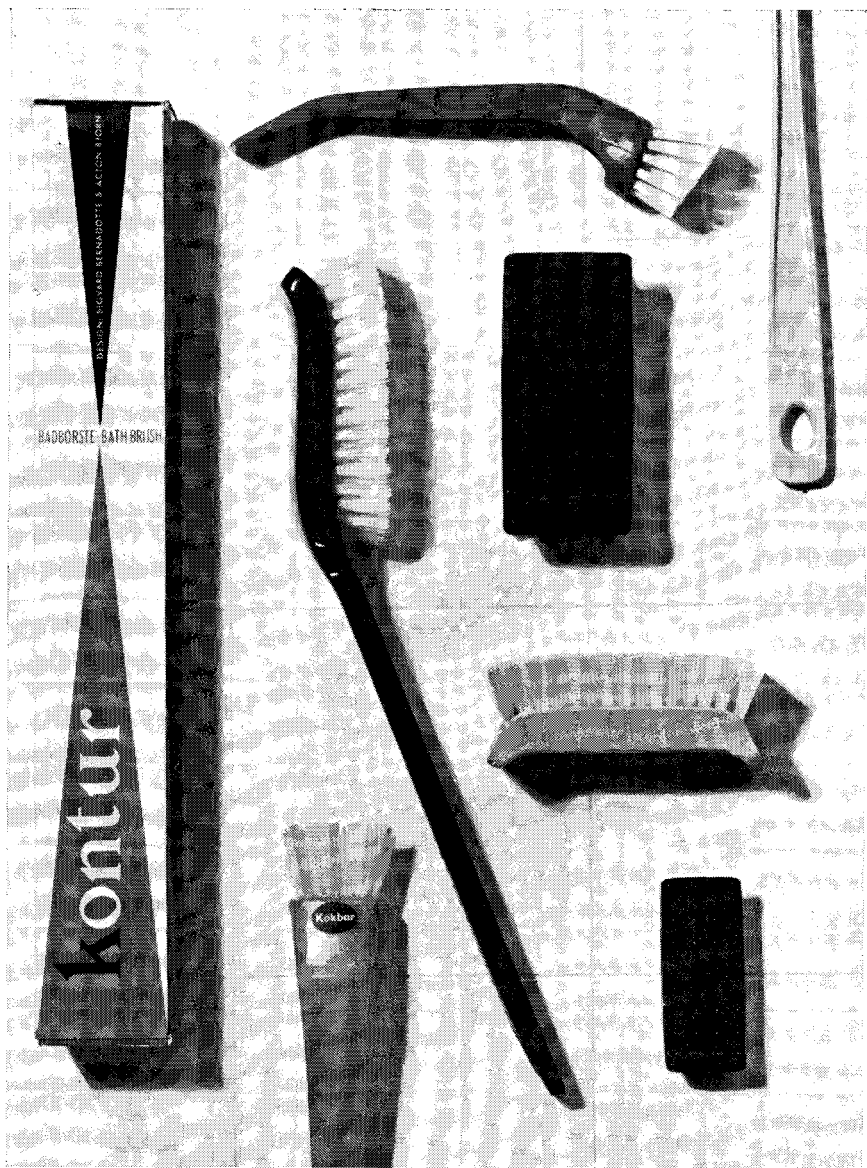
Industribyggnader, Bostadshus och Villor, Ombyggnads- och
Reparationsarbeten av alla slag.

Kontoret, Långgatan 21, tel. ..	326 50
Byggm. I. Henningsons bostad ankn. ...	326 51
Verkm. Ch. Ottosson	314 55
Verkm. Å. Nilsson	314 53
Verkm. B. Larsson	319 83

Byggnadsritningar, Arbetsbeskrivningar, Handlingar till myndigheter,
Kontrollantskap, Avvägningar, Ljuskopiering.

Ritkontoret, Gillesgatan 11, telefon 362 52.

Föreståndare K. E. Lindell, bost. Norra Parkgatan 60, tel. 314 54.

BORSTAR UR HUSQVARNA BORSTFABRIKS
SENASTE PRODUKTION. DESIGN. SIG-
VARD BERNADOTTE OCH ACTON BJÖRN.

ett tecken på bättre borstar

AKTIEBOLAGET HUSQVARNA BORSTFABRIK

Kontor i HUSKVARNA

FULLSTÄNDIG BANKRÖRELSE

Telefoner: Linjeväljare:

- 300 12 Kamrer och kontorsföreståndare
- 300 49 Kassa, check-, kapital- & sparkasseräkning
- 303 90 Växelinlösen
- 332 60 Lån, Utl. uppdrag och Resetjänst

JÖNKÖPINGS LÄNS SLAKTERIFÖRENING

AFFÄREN PETERSBERG

Rekommenderas

Tel. 305 66

ELFIRMAN

JOHANSSON & CARLSSON

Elektriska installationer, motorer, elektriska apparater
och glödlampor

TRANSFORMATORSTATIONEN

Johansson tel. 302 77 och Carlsson 323 43

Sigrids Livsmedel

Sigrid Dahlqvist

PETERSBERG

Tel. 301 51

REKOMMENDERAS

Byggnadsfirman

G. KÄLL A/B

*KOMMUNALHUSETS
HUVUDENTREPRENÖR*

Postadress: VÄTTERSNÄS

Utför alla slags byggnadsarbeten
såväl ny- som tillbyggnader

FÖRSTKLASSIGT ARBETE

Telefoner: Huskvarna: 305 37, 316 28, 311 36
Jönköping: 265 36
Lekeryd: 126, Uddebo grustag

PRIS 4 KR.

HUSKVARNA 1958
M. RYDHEIMS TRYCKERI